

Mattias Matty
Aalborg Universitet
Vejleder: Vibeke Andersson
Studienummer: 20185537
Antal ord: 20.204
Antal tegn: 132.433
Normalsider: 55

Kandidatspeciale - Politik & Administration
med specialisering i forvaltning og ledelse

Sportswashing Saudi Arabien & Qatar 2024

Abstract

The following thesis considers Qatar and Saudi Arabia's use of sportswashing and soft power. The purpose of this analysis is to describe and point out relevant factors and elements within human rights, foreign policies, and international relations. It also includes perspectives on how Qatar and Saudi Arabia use their economic strength in sports to become stronger in international politics. These perspectives are sponsorships, investments in football clubs, and hosting big sports events such as the 2022 FIFA World Cup in Qatar.

The analysis highlights how both countries aim to invest in national health by expanding sporting opportunities through social communities for every generation, as well as strengthening their healthcare systems. The thesis will also highlight how Qatar and Saudi Arabia can achieve political success through soft power. Therefore, this thesis will significantly consider elements such as political ideals, culture, and policies, which are part of Joseph Nye's theory. This theory will be further explained and elaborated upon in the thesis, including concepts such as soft disempowerment by Paul Michael Brannagan and Richard Guilianotti. The thesis aims to address violations of human rights, as they have had a significant impact on the Western world and the media. These violations need to be underlined because it is important to examine whether it is ethically correct to cooperate with countries like Qatar and Saudi Arabia when cruel incidents are taking place. Additionally, the thesis seeks to present a challenging perspective and theory regarding Western criticism. Edward Said's "Orientalism" describes how the Western world seeks to maintain power relations, positioning the West as modern and progressive while portraying the Middle East and Asia as mystical and strange, with differing thinking and societies. "Orientalism" also involves representations that include stereotypes, such as the portrayal of Eastern cultures as timeless, static, and unchanging, which can contribute to misunderstandings and cultural biases.

The analysis was conducted through document analysis, focusing on six specific documents, which will be presented in the following order:

1. Saudi Arabia vision 2030
2. A new low: Human rights in Saudi Arabia in 2022
3. Curses on us – *Petrocrats, Terrorists, and Conflict*
4. Qatar National vision 2030
5. Qatar's human rights in the worlds spotlight
6. Qatar's foreign policy

Indholdsfortegnelse

Problemfelt	5
<i>Sportswashing som begreb</i>	6
<i>Qatar og Saudi Arabien som cases</i>	8
<i>Soft power</i>	10
<i>Orientalisme og fordommene om Qatar og Saudi Arabien</i>	11
Problemformulering	12
Afgrænsning	13
<i>Mediers brug af sportswashing</i>	13
Teori	14
<i>Soft power</i>	14
<i>Soft disempowerment</i>	19
<i>International politik</i>	20
<i>Socialkonstruktivisme</i>	20
<i>Orientalisme</i>	23
<i>Sportswashing</i>	25
Metode	27
<i>Præsentation af metoden</i>	27
<i>Begrundelse for valg af teori</i>	28
<i>Kvalitativ dokumentanalyse</i>	29
<i>Kildekritik</i>	30
<i>Analysestrategi</i>	31
<i>Analytisk afgrænsning</i>	34
Analyse	34
<i>Saudi Arabien</i>	34
<i>Saudi Arabiens vision for 2030</i>	35
<i>A new low: Human Rights in Saudi Arabia in 2022</i>	38
<i>Analyse af Curses on us – Petrocrats, Terrorists, and Conflict</i>	41
<i>Qatar</i>	43
<i>Analyse af Qatars national vision 2030</i>	44
<i>Qatar's Human rights record in the World's spotlight</i>	47
<i>Analyse af Qatar's foreign policy</i>	50
Diskussion	53

Konklusion	57
Litteraturliste.....	59

Problemfelt

VM i Qatar i 2022 var et betydningsfuldt arrangement for mange mennesker verden over. Politikere, sportsmænd, organisationer og alle slags former for aktører havde en holdning til verdensmesterskaberne, som nu skulle afholdes i ørkenstaten Qatar (Boykoff, 2022a)

Da beslutningen indtraf for Qatars værtskab, begyndte den moralske debat om menneskerettigheder. Qatar har love og regler som ikke stemmer overens med Vestens love og regler. De moralske bekymringer handlede i høj grad om deres behandling af migranter, homoseksualitet og kvindeundertrykkelse (Fruh et al., 2022).

Denne udstilling om svigt af menneskerettigheder har været problematisk for sports- og fodboldverdenens omdømme. Især '*Fédération Internationale de Football Association*' (FIFA) har draget stor kritik til sig og anklager, idet manglende fokus på menneskerettigheder og korruption har påvirket organisationens omdømme, troværdighed og legitimitet (Hylton, 2017).

Sammen med den omfattende mediebevågenhed fra hele verden omkring Qatar og FIFA-verdensmesterskaberne, trådte Saudi-Arabien også frem med sin interesse for sport, især fodbold (Kamco Invest, 2023).

I nogle år var der rygter om, at fodboldklubben, Newcastle United, skulle købes af '*Public Investments Fund*' (PIF), som har den saudiske kronprins, Mohammed Bin Salman, som formand. Dette blev en realitet i 2021, men udviklingen fortsatte kraftigt efter VM i 2022 (Kamco Invest, 2023).

Efterfølgende intensiverede Saudi Arabiens interesse for fodbold markant ved at erhverve flere sportsstjerner, heriblandt Cristiano Ronaldo og Neymar, som blev tiltrukket gennem tilbud om betydelige lønkontrakter (Duerden, 2023). Saudi Arabiens interesse og aktivitet i både sport og fodboldmiljøet gik ikke ubemærket hen. Ligesom Qatar, fik saudierne også kritik for både deres lovgivning, samt brud på menneskerettigheder. Her var det især drabet på den saudiske journalist Jamal Kashoggi, som medier og journalister forsøgte at belyse i håb om retfærdighed (Conn, 2021).

På trods af begreber som korruption, menneskerettigheder og mangel på demokrati, så var det mest anvendte begreb alligevel *sportswashing*.

Sportswashing defineres senere i specialet, men kort fortalt omhandler det lande eller organisationers midler til at anvende sportsbegivenheder, sportsklubber eller sportsstjerner til at forbedre deres image og omdømme. Dette er oftest i forbindelse med handlinger eller

politikker, som er blevet kritiseret for kontroversielle handlinger og beslutningstagninger. Det kan eksemplificeres igennem drabet på Jamal Kashoggi, som gentagne gange blev italesat, da salget af Newcastle blev en realitet (Conn, 2021).

At anvende sporten i en politisk kontekst er dog ikke ualmindeligt for verdenen, set ud fra et historisk perspektiv. Et eksempel på dette er de olympiske lege i Nazityskland i 1936, hvor Hitler anvendte denne begivenhed til at demonstrere overlegenhed og magten i landet (Christensen, 2022). Ligeledes var det velkendt, hvordan Joseph Goebbels styrede journalisterne og kontrollerede, hvad pressen måtte skrive (Christensen, 2022).

Medier begyndte at fokusere på sportswashing og hvordan nationalstater nu begyndte at anvende sporten med en politisk agenda i sigte.

I omtalen og diskussionen af sportswashing bliver begrebet *soft power* også introduceret. Organisationer som f.eks. 'Play The Game' har forsøgt at omtale og afdække disse begreber gennem konferencer og artikler, som skulle have til formål at belyse befolkningen og sportsverdenen om brugen af sportswashing og soft power.

Play the Game indgår under Idrættens Analyseinstitut og er et internationalt initiativ, der skal være med til at fremme sportens etiske grundlag og derved fremme demokrati, gennemsigtighed og ytringsfrihed i sporten (Play The Game, 2023).

Sportswashing som begreb

Som tidligere nævnt har mange medier og journalister forsøgt at definere sportswashing. I dette speciale vil Jules Boykoff's definition blive anvendt. Boykoff er en tidligere fodboldspiller, men nuværende forfatter, akademiker og digter.

I en artikel fra Play the Game udtalte Boykoff sig således om sportswashing;

"I define Sportswashing as political leaders using sports to appear important or legitimate on the world stage while stoking nationalism and deflecting attention from chronic social problems and human-rights woes on the home front. Sportswashers use mega-events to try to stoke national prestige and to advance economic or political goals" (Boykoff, 2022b).

Yderligere, i artiklen nævner Boykoff et sigende element for, hvorfor sportswashing udviklede sig, efter det kom frem, at tidligere FIFA-præsident, Sepp Blatter, var involveret i korrupsion. Han nævner følgende;

“When Gianni Infantino took the reins at FIFA in 2016, after previous president Sepp Blatter resigned in disgrace – He could have advanced for location change or pressured Qatar to improve its human rights. Instead, he took up residence in Qatar and has largely remained silent.” (Boykoff, 2022b).

Dette er essentielt for udviklingen af sportswashing, fordi Boykoff belyser de tilstedeværende muligheder, der forekommer på daværende tidspunkt, for at stoppe udviklingen efter regimeskiftet fra Blatter til Infantino. Udviklingen fortsatte, og i dag observerer man i stedet langt flere eksempler der indikerer, at udviklingen i sportskonteksten er taget i en ugunstig retning (Boykoff, 2022a).

I 2021 blev fodboldklubben, Newcastle United, opkøbt af Saudi Arabien igennem PIF (Kamco Invest, 2023, s.4). Opkøbet af Newcastle United er ikke et tegn på en ny æra i fodbold. I 2008 blev fodboldklubben Manchester City købt af Abu Dhabi United Group (ADUG), som er ejet af Sheik Mansour Bin Zayed al Nahyan (Chen & Li, 2023).

Opkøbet af Manchester City af Sheikh Mansour i 2008 medførte betydelig opmærksomhed og reaktioner inden for fodboldklubberne i England. Dette skete, på trods af at Chelsea Football Club seks år tidligere var blevet opkøbt af den Russiske mangemillionær og hovedaktionær, Roman Abrahamovic (Chen & Li, 2023)

I 2011 købte den franske fodboldklub *Paris Saint Germain* (PSG) *Qatar Sports Investments* (QSI). Endnu engang frygtede fodboldverdenen, hvilke konsekvenser dette opkøb ville medføre. I Frankrig kan andre klubber ikke følge med på de økonomiske midler som PSG besidder.

Dette eksemplificeres ved, at klubben tiltrækker spillere og sportsstjerner med astronomiske lønsedler, fordi pengene er endeløse i Qatars ejerskab (Frank, 2021).

Ligeledes anvendes strategier, som sjældent er anvendt i Europæisk sammenhæng eller i sporten. Fodboldstjernen Kylian Mbappe blev efter sigende lovet en sportslig rolle, hvor han blev tildelt magtindflydelse til at beslutte, hvilke spillere og trænere klubben skulle investere i, blot så han kunne underskrive en ny langvarig kontrakt med PSG (Zizak, 2022).

Qatar og Saudi Arabien som cases

Dette speciale vil primært fokusere på Qatar og Saudi Arabien, da disse stater i den aktuelle periode tiltrækker betydelig mediebevågenhed og er en omtalt aktør i sporten og det relaterede felt.

Ydermere, vil der være fokus på nationernes ageren i henhold til, hvordan de anvender soft power. Til trods for mediernes sammenlignelige retorik rettet mod de to lande, er der forskelle, som også vil blive undersøgt i specialet. Disse forskelle agtes imidlertid ikke til at blive anvendt i en komparativ kontekst.

Qatars position i Mellemøsten kan have en betydelig indflydelse. Landet besidder naturressourcer, der har påvirket deres udøvelse af soft power (Antwi-Boateng, 2013). Kigger man tilbage til 1990'erne, kan der argumenteres for, at Qatars anvendelse af soft power startede i dette årti. I 1996 blev satellitkanalen Al Jazeera lanceret i hovedstaden Doha. Den når i dag ud til over 300 millioner husstande i over 100 lande verden rundt. Qatar Airways blev grundlagt i løbet af 1990'erne og har opnået anerkendelse ved at modtage priser som eksempelvis verdens bedste flyselskab (Thomas, 2022).

Yderligere, sponsorerer landet mange store fodboldklubber som FC Bayern München, FC Barcelona og Paris Saint-Germain (Amnesty, 2022).

Fremgangen af Qatars strategi adskiller sig på mange måder fra det, man havde forventet. Nationen har vakt opmærksomhed, grundet landets infrastruktur og uddannelsessystem, med formålet om at tiltrække studerende (Armin & Cochrane, 2023).

Saudi Arabien og Qatar har haft uenigheder i løbet af det seneste årti. Dette blev illustreret under krisen i 2017, hvor Golfstaternes organisation, *Gulf Cooperation Council* (GCC) blev indledt. Saudi Arabien, Emiraterne, Bahrain, Egypten og Yemen afbrød deres diplomatiske forbindelser til Qatar og underlagde en blokade, der blandt andet sørgede for, at det ikke var muligt for Qatars befolkning at rejse ind i Saudi Arabien (Andersen Erslev, 2017). Krisens kerne handlede dog hverken om fodbold eller økonomi, men derimod politik. Saudierne var utilfredse med Qatars stigende udvikling og det faktum, at ørkenstaten fulgte sin egen kurs (Andersen Erslev, 2017).

Med succes, havde Qatar formået at styrke sin relation med både USA og Iran, samt FN. Ligeledes har Qatar formået at fastholde en handelsrelation med Israel og de andre arabiske stater i Mellemøsten. Til en vis grad, kan man tale om et magtforhold mellem de to stater, hvor Saudi Arabien ikke er tilfreds med måden Qatar har ført sig frem på (Andersen Erslev, 2017).

Alligevel har man set eksempler på en opblødning mellem Saudi Arabien og Qatar. I et Interview med Al Arabiya i 2018, udtalte Saudi Arabiens kronprins Mohammed Bin Salman følgende;

''Jeg tror at det nye Europa kommer til at blive Mellemøsten. Kongeriget Saudi Arabien vil være forvandlet i de næste fem år. Bahrain, Kuwait og selv Qatar, som på trods af vores uenigheder med dem, har en stærk økonomi og vil være endnu stærkere om fem år. Hvis vi har succes de næste fem år, vil mange nationer følge os og den næste globale renaissance om 30 år vil foregå i Mellemøsten, hvis Gud tillader det. Det her er Saudiernes krig. Det her er min krig, som jeg personligt tager op og jeg nægter at dø, før Mellemøsten er på forkant i verdenen og jeg tror 100% på denne målsætning'' (Al Arabiya, 2019).

Dette citat beskriver, at der sandsynligvis er en sammenhæng til sportens fremtrædende succes hos de to nationer. Den tidligere magtkamp kan muligvis have ført til en fælles strategi om at opnå politisk succes gennem sport. Den venskabelige relation kom til udtryk under åbningsceremonien til verdensmesterskabet (VM) i Qatar. Her befandt FIFA's præsident, Gianni Infantino, sig mellem Qatars Emir Tamim Bin Hamad Al Thani og kronprins Mohammed Bin Salman. Skulle der herskes tvivl om en opblødning mellem de to stater, blev denne tvivl afvist, da Saudi Arabien i deres åbningskamp besejrede de senere verdensmestre, Argentina. Efterfølgende florerede der billeder af den Qatarske Emir med Saudi Arabiens flag rundt om sig (Abueish, 2022).

Senioranalytiker Stanis Elborg, hos Play the Game, udtalte følgende til situationen under åbningsceremonien;

''Der er intet tilfældigt til en åbningsceremoni. Og det er på ingen måde tilfældigt, at det er den saudiarabiske kronprins, der sidder ved siden af Infantino. Det står meget godt i tråd med det, vi har hørt i tidligere, taler fra Infantino, at det måske er den vej, han har tænkt sig at kigge, når den næste værtsnation skal findes'' (Sigaard Anton, 2022).

Denne forudsigelse fik Elborg ret i, da det er Saudi Arabien, der vil være vært for VM i 2034, idet de indtil videre er den eneste nation, der har afgivet et bud på værtskabet (MacInnes, 2023).

Saudi Arabien har, som nævnt, en anderledes historie end Qatar. Saudi Arabien har en oliehandel med USA og ligeledes med andre store nationer i Vesten. Dette forhindrer

imidlertid ikke Saudi Arabien i at udvide sin nation. Denne udvidelse kan opnås gennem udnyttelsen af de naturressourcer, som landet besidder. I de senere år har Saudi Arabien også ladet sig inspirere af Qatar, især når det kommer til investeringer af sport. Med en overflod af ressourcer og en kronprins med store ambitioner er der opstået en erkendelse af, at landet kan opnå højere politisk status ved at anvende soft power og tiltrække sig positiv opmærksomhed fra resten af verden. Økonomien skal være mindre afhængig af olieeksport og i stedet vil man nu investere i byggeprojekter og udvikle underholdningsindustrien i landet (Heide, 2023).

Blandt de første skridt, som det saudiske regime tog, var fjernelsen af det religiøse politi, hvilket stadig er til stede i nationer som Iran. Iran er fortsat forpligtet til at anvende hård magt, en retning som Bin Salman vil undgå (Heide, 2023).

Den voksende rolle, som Saudi Arabien stræber efter i en sportslig kontekst og i en international politisk sammenhæng, vil ikke være uden udfordringer. Den nationale re-branding tager tid, og selvbilledet skal også forandre sig. Dette vil senere analyseres i specialet. Dog er der stadig sager som plager staten og regimet, herunder mordet på journalisten Jamal Kashoggi, manglen på kvinderettigheder og utilstrækkelige efterforskning på mishandling af migrantarbejdere (ALQST, 2023). Målet er imidlertid klart. Saudi Arabien stræber efter at blive en nation der anvender soft power (Heide, 2023). På baggrund af de førnævnte faktorer er der valgt at opretholde et afbalanceret fokus på både Qatar og Saudi Arabien i specialet.

Soft power

Som tidligere nævnt, er Qatar ikke som sine mellemøstlige nabolande. Selvom begreber som "Islamisk sharia-diktatur" og "middelalderlig ørkenstat" er flydende i medierne, så er sandheden en anden ifølge Helle Malmvig. Helle Malmvig er en dansk seniorforsker ved Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS).

Sandheden er nærmere, at Qatar er blevet Mellemøstens svar på Norge. Qatar har formået at skabe en oplyst og uddannet befolkning, som fremstår moderne i de andre arabiske staters øjne, hvilket havde været Qatars Emirs målsætning i slut 90'erne (Malmvig, 2022b).

Al Thani investerede nationens mange ressourcer fornuftigt, modsat Saudi Arabien på daværende tidspunkt i 90'erne. På denne måde blev landets anvendelse af soft power indledt gennem diplomati, infrastruktur, en international lufthavn og en stigende økonomi (Malmvig, 2022b).

Qatars rolle bliver ifølge Malmvig undermineret af Vesten. Det er et land, som har haft en stor udvikling siden 90'erne, og som har haft en afgørende rolle i konflikter i Mellemøsten (Malmvig, 2022b).

Bag Qatars stereotypiske billede, som Vesten har placeret på landet, udfolder sig en mere kompleks fortælling. Qatar, der er rig på gasressourcer, har gennem international handel formået at etablere positive relationer med vestlige lande, især forbindelser med gasaftaler. Eksempelvis har Tyskland indgået en 15-årig aftale med Qatar om at modtage over to millioner ton flydende naturgas fra 2026 (Ritzau, 2022).

Soft power teorien vil tage udgangspunkt i Joseph Nyes bog, *Soft power: The means to success in world politics*.

Bogen blev udgivet i 2004 og anvendes i specialet til at analysere Qatar og Saudi Arabiens anvendelse af soft power, samt hvilke elementer og faktorer de to nationer har forsøgt at implementere gennem anvendelsen af soft power. Dette er eksempelvis faktorer som infrastruktur, diplomati, kultur og politiske idealer som Nye beretter om i sin definition af, hvad soft power er (Nye, 2004). Denne definition bliver præsenteret senere i teori afsnittet. Ydermere, præsenteres en netværksanalyse fra Simon Chadwick, Paul Widdop og Nicholas Burton, samt en forklaring af soft disempowerment, udgivet af Paul Michael Brannagan og Richard Guilianotti.

Orientalisme og fordommene om Qatar og Saudi Arabien

Begreber som menneskerettigheder, korrupsion og boykot har været forbundet med VM i Qatar samt opkøbet af sportsstjerner og klubber i Saudi Arabien. Vestens syn har været klart defineret: denne udvikling skal standses og ideelt set kritiseres så vidt muligt, da den anses for uacceptabel (Boykoff, 2022b).

Malmvig maner til ro når det kommer til kritikken af Qatar og kalder den decideret uretfærdig (Malmvig, 2022b)

Specifikt mener Malmvig, at det skyldes Qatars 'storebror' Saudi Arabien, når det kommer til den uretfærdige kritik og de slyngende anklager omkring mangel på menneskerettigheder;

''Svaret skal måske findes i landets ellers så succesfulde forsøg med at opbygge international 'soft power' og skille sig ud fra storebroren Saudi-Arabien. Indtil 1990'erne var Saudi-Arabien regionens stormagt, som dikterede alle de små golfstaters udenrigspolitik. Men da

Qatars daværende emir Sheikh Hamad ibn Khalifa Al Thani kommer til magten i 1995, satte han sig for at fremtidssikre Qatar og vriste det ud af Saudi- Arabien skygge'' (Malmvig, 2022b).

For at belyse og understøtte Malmvigs teori, kan man kigge på Edward Saids bog "*Orientalism*".

Said definerer orientalisme som måden, hvorpå Vesten har konstrueret en forståelse af Mellemøsten. Dette forekommer både på akademiske grundlag, men også på kulturelle og politiske områder af Mellemøsten og Asien (Said Wadie, 1978).

Said argumenterer ligeledes for, at der eksisterer en form for magtrelation, hvor Vesten har fremstillet og domineret en forståelse af Østen, så Vesten bevarer sin styrke og magt i denne forstand (Said Wadie, 1978).

I specialet vil disse elementer og teorier blive anvendt, til at belyse hvor betydningsfuld en rolle disse fordomme kan have på Qatar og Saudi Arabiens fremtrædende positioner i sportsverdenen, samt om Vesten overskrider grænserne, når der rejses anklager om krænkelser af menneskerettigheder. Herudover, vil der blive diskuteret, hvorfor disse anklager vedrørende menneskerettigheder kommer til udtryk nu i modsætning til tidligere, hvor Rusland fungerede som værtsnation for VM i fodbold i 2018, samt Vinter-OL på trods af deres annektering af Krim i 2015. Yderligere, vil der blive drøftet, hvorfor det ikke anses som et problem, at USA har fået tildelt VM i 2026, selvom der er antagelser om deres påståede krigsforbrydelser i Irak og Afghanistan (Paust J., 2004).

Problemformulering

Hvordan forsøger Qatar og Saudi Arabien at opnå politisk succes ved hjælp af sportswashing og soft power?

Specialets formål er at undersøge, hvordan Qatar og Saudi Arabien forsøger at opnå politisk succes ved hjælp af sportswashing og soft power. Dette vil blive udført gennem en analyse af de to nationers visioner for 2030 samt en vurdering af, hvilke faktorer der har været udfordrende i deres kamp for at opnå en særlig politisk status på den internationale scene. Qatar og Saudi Arabiens interesse for sport har i de seneste år været tæt knyttet til krænkelser af menneskerettigheder. Organisationer som Amnesty belyste dette problem, og ifølge en officiel udmelding fra en qatarsk statistik kunne verden konstatere, at mange tusinde

migrantarbejdere var omkommet under opbyggelsen af infrastrukturforberedelsen til VM i 2022 i Qatar (Amnesty, 2021). Dette faktum ændrer dog ikke på de to nationers ønske om at anvende soft power, hvor sporten skal være en central del af denne strategi. Her vil Joseph Nye's forståelse af soft power ligge til grund for analysen, der skal belyse, hvordan Qatar og Saudi Arabien anvender soft power, og hvilke elementer der spiller ind. Slutteligt vil analysen suppleres af Edward Saids orientalisme teori og Helle Malmvigs kritik af Vestens syn på særligt Qatar. Dette vil skabe flere indsigter og perspektiver på en i forvejen kompleks forståelse af Qatar og Saudi Arabiens ønske om at opnå politisk succes, ved hjælp af sportswashing og soft power.

Afgrænsning

I specialet er der en hensigt om at specificere undersøgelsen med fokus på de to nationer i form af Qatar og Saudi Arabien. Sportswashing er et relativt nyt begreb, men som det blev belyst i problemfeltet, er det ikke en nyskabelse, som de to nationer har skabt.

At bruge sporten i politisk kontekst har været et velkendt fænomen igennem alle årtier, og det mest berømte og omtalte eksempel stammer fra Hitlers tid ved magten i forbindelse med olympiske lege (OL) i Nazityskland (Christensen, 2022).

Boykoff nævner ligeledes andre aktører end Qatar og Saudi Arabien i forbindelse med sportswashing. Det er blandt andet Kina og Rusland, som også har været genstand for anklager om krænkelse af menneskerettigheder og ulovlige interventioner (Boykoff, 2022b). Specialet undersøger specifikt Qatar og Saudi Arabien, da de to lande har en særlig forbindelse baseret på deres geografiske beliggenhed samt de islamiske og kulturelle værdier, som begge lande besidder. Der er en forventning om, at dette element kan give en dybere undersøgelse og forståelse af, hvordan Qatar og Saudi Arabien forsøger at opnå politisk succes ved hjælp af sportswashing og soft power.

Mediers brug af sportswashing

I dette speciale bliver sportswashing defineret ifølge Boykoff's definition. Denne definition vil udelukkende blive brugt gennem hele specialet. Medierne har gennem de sidste mange år anvendt begrebet og defineret det på flere forskellige måder. Specialet vil derfor afgrænse sig til Boykoff's definition, for at undgå forvirring og bevare klarhed og konsistens af begrebet. Kritikken fra medierne har været betydelig både ud fra et dansk perspektiv og fra et bredere

vestligt perspektiv. Derfor kan man argumentere for, at begrebet er blevet misbrugt, da medier og journalister har vist tydelige biased tendenser når det kommer til VM i Qatar.

Teori

Soft power

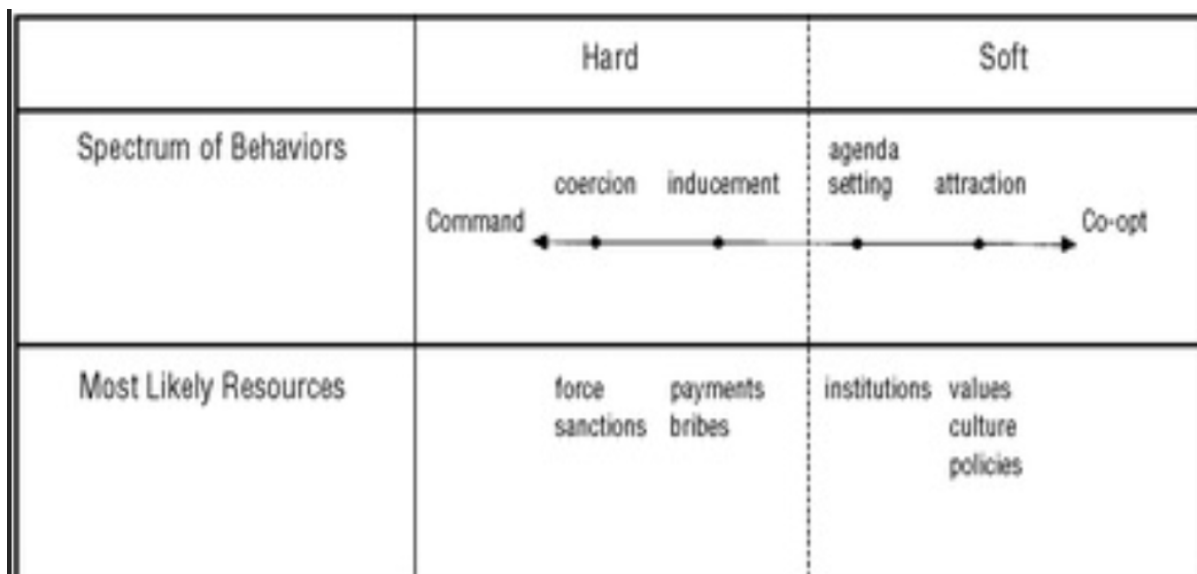
Joseph Nye – Soft power definition

I specialet vil Joseph Nye's definition af begrebet soft power blive anvendt. Definitionen er klar og kortfattet, idet den bygger på forståelsen af soft power som evnen til at opnå nationale mål gennem tiltrækning i stedet for tvang. Det er attraktiviteten af et lands kultur, værdisæt og politiske idealer. Hvis de politiske idealer anses som legitime i andre nationers øjne, bliver ens egen soft power styrket (Nye, 2004).

Politiske ledere har længe forstået den magt, der kommer fra tiltrækning. Det er den inspiration som Bin Salman fik fra Qatar. Nye påpeger, at politikere i demokratier er nødsaget til at stole på en kombination af tilskyndelse og attraktion, snarere end kommandoer og tvang. Soft power er blevet en fast del af daglig demokratisk politik (Nye, 2004).

Nye nævner i sin bog *the means to success in world politics* at I International politik, så stammer de ressourcer, der producerer soft power, i høj grad fra de værdier et land udtrykker i sin kultur. Det gør det igennem interne praksisser eller landets politikker. Regeringer har dog svært ved at kontrollere og anvende soft power, men betydningen er indiskutabel (Nye, 2004).

Yderligere, påpeger Nye, at man ikke kan sammenligne indflydelse med soft power, da indflydelse i princippet kan hvile på afpresning af trusler og betalinger. Ligeledes er soft power mere end blot at overtale og charmere mennesker, men nærmere tilegne sig attraktive ressourcer, der er mere sigende (Nye, 2004). Det kan være infrastruktur og sportsbegivenheder, som Qatar og Saudi Arabien har anvendt. Det kan også være andre kulturelle normer og værdisæt, som andre mennesker finder tiltrækkende at tilgå sig.

Figur 1 (Nye, 2004)

Hard power og soft power er relaterede til hinanden. Som illustreret i den ovenstående figur 1, er der en sammenhæng mellem hard power og soft power, da de begge udgør aspekter af evnen til at opnå ens formål ved at påvirke andres adfærd eller holdning. Forskellen mellem dem er graderet, både i henhold til arten af adfærden, samt håndgribeligheden af ressourceperspektivet (Nye, 2004).

I henhold til figur 1, nævner Nye de to aspekter i form af command-power og co-optive power.

Command-power skal forstås som evnen til at ændre, hvad andre gør og kan hvile på tvang eller tilskyndelse. Co-optive power skal forstås som evnen til at forme, hvad andre ønsker. Sidstnævnte kan hvile på attraktiviteten af ens kultur og værdier. Den kan også have evnen til at manipulere dagsordenen for politiske valg (Nye, 2004).

Nye nævner yderligere, at en nations soft power hviler primært på tre ressourcer.

De tre ressourcer er kultur, politiske værdier og dets udenrigspolitik. Kulturen er relevant, da det er et sæt af værdier og praksisser, som skaber mening for et samfund. Kultur kan indeholde universelle værdier og politikker, som kan findes attraktive hos andre, som deler disse værdier og politikker. Politiske værdier og udenrigspolitikken betones i forhold til kulturen, da kulturen skal ses som en helhed (Nye, 2004).

Ydermere, er der begrænsninger ved soft power, og det bliver forklaret i følgende citat;

“As we have seen, popular culture is more likely to attract people and produce soft power in the sense of preferred outcomes in situations where cultures are somewhat similar rather

than widely dissimilar. All power depends on context— who relates to whom under what circumstances—but soft power depends more than hard power upon the existence of willing interpreters and receivers. Moreover, attraction often has a diffuse effect, creating general influence rather than producing an easily observable specific action. Just as money can be invested, politicians speak of storing up political capital to be drawn on in future circumstances’’ (Nye, 2004).

Ud fra dette kan det tolkes, at tiltrækningen af andre er mere effektiv, når kulturerne tilnærmer sig det, der er kendt. Dette er interessant at undersøge nærmere, da det passer i forhold til de kritiske perspektiver rettet mod Qatar og Saudi Arabien og de sportslige interaktioner, de foretager sig. Hvis man tager udgangspunkt i VM i Qatar, stod de vestlige lande over for udfordringer med at blive tiltrukket af de kulturelle værdier, som kom til udtryk, mens lande med samme kulturelle værdisæt strømmede til Qatar. Dette er nationer som blandt andet Marokko og Tunesien.

For at undersøge soft power nærmere, vil der tages udgangspunkt i en netværksanalyse fra Simon Chadwick, Paul Widdop og Nicholas Burton. Den sociale netværksanalyse handler om nye sponsoratformer, hvor nationalstaterne spiller en større rolle end nogensinde før. Nationalstaterne omhandler Kina, Rusland og Qatar, hvilket også bliver nævnt i netværksanalysen (Chadwick et al., 2020).

Disse nationalstaters voksende interesse for sporten, har resulteret i, at der nu eksisterer langt flere og nye former for sponsorater inden for sporten. Der er tale om sponsorater fra virksomheder som Etihad Airways, der sponsorerer Manchester City Football Club (Chadwick et al., 2020).

I den foretagne netværksanalyse er der undersøgt, hvordan aktørerne er sammensat i de nævnte nationer.

Artiklen belyser ‘problematikken’, i at fodboldverdenen bevæger sig hen i retning af et paradigmeskifte. Dette paradigmeskifte skyldes, hvordan fodboldklubber som Manchester City går fra et ejerskab af store internationale virksomheder til at blive overtaget af nationalstater, der udviser interesse for købmandskabet af det (Chadwick et al., 2020).

Ifølge artiklens forfatterne skal dette paradigmeskifte ikke kategoriseres som en døgnflue, men derimod som noget, der vil fortsætte og udvikle sig ind i det kommende årti (Chadwick et al., 2020).

Et andet interessant element fra artiklen er, hvordan soft power sponsorater bliver anvendt som et middel til at kommunikerer en række værdier og etablere engagement inden for visse nøglegrupper ud fra et politisk og strategisk perspektiv (Chadwick et al., 2020).

Dette har Qatar på mange måder formået at gøre, hvis man kigger på hvilke sportsklubber, sportsbegivenheder og sportsstjerner de alene sponsorerer på verdensplan.

Ifølge Play the Game har Qatar Airways været både sponsor og sponsoreret forskellige fodboldklubber samt deltaget som sponsor i store sportsbegivenheder som VM i Rusland og Qatar, AFC Asien Cup og UEFA Euro 2020, der blev afholdt på tværs af Europa. Dette omfatter ikke kun fodbold, da der også er sponsorater inden for basketball, golf, håndbold, atletik, tennis og mange andre sportsgrene (Olsen, 2022). Listen er omfattende, og den udvides med Qatar National Bank, Ooredoo og beIN Media Group, som også fungerer som sponsorer for prominente verdensstjerner såsom Lionel Messi, Kylian Mbappe og Neymar Junior (Olsen, 2022).

Artiklen forklarer, hvordan Qatar (og andre stater) benytter disse sponsorater til at markere sig selv frem gennem sporten, hvilket er igennem de sociale og økonomiske fordele, som sporten giver dem. Der nævnes følgende;

''The existence and proliferation of soft power sponsorship represents an important and intriguing development in sponsorship relations and strategy. Increasingly, nation states have adopted sport sponsorship as a mechanism through which to drive and communicate social, economic, and cultural ideals, leveraging the socio-cultural capital of sport and engaging with strategically positioned global sports properties as means of attracting international prestige, trade, and goodwill, amongst other motives. This therefore represents a significant area of potential growth – and challenges – for sports organizations and rights holders engaging in sponsorship agreements, and merits further examination'' (Chadwick et al., 2020).

Der påpeges, at studiet på sponsorindustriens forståelse af soft power begrebet forbliver på et formativt stadie, da der stadig mangler forskning, der skal give større indsigt og forståelse. Det kan dog blive udfordring, da der ifølge Chadwick er mange politisk interesserede aktører involveret, som vil hindre forskere i at opnå adgang til centrale beslutningstagere. Derudover, fremhæver artiklen, at mange af de involverede mennesker, der træffer beslutninger om soft power sponsorater, oftest er medlemmer af regeringen i den pågældende nation. Dette

medfører, at politisk følsomhed forhindrer dem i muligheden for at dele indsigt og viden om de aftaler, som deres lande er involveret i (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

En anden relevant artikel, der også undersøger soft power, er Paul Michael Brannagan og Richard Giulianotti's artikel "*The Soft Power – Soft disempowerment Nexus: The case of Qatar*".

Artiklen fremhæver historiske elementer i Qatars anvendelse af soft power og hvordan landet adskiller sig fra sine nabolandes ageren og historiske fejl. Som tidligere nævnt har nationen, og især Doha, ændret sig siden starten af 90'erne. Byens transformation fra en fiskerby til en metropol med veludviklet infrastruktur og attraktioner, for både turister og gæstearbejdere, er et markant træk ved udviklingen (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018). Især i relation til opførelsen af stadioner til VM fremhæves gæstearbejderne og den måde, hvorpå infrastrukturen blev skabt. Disse arbejdere stammer primært fra økonomisk ugunstigt stillede lande i Syd- og Østasien (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

Artiklen omtaler begrebet '*the credible attraction filter*', som har to afgørende punkter som bør fremhæves. For det første kræves der en fælles forståelse af, hvad der udgør attraktivitet. Denne forståelse skal deles af budbringere af soft power, såsom ministre, diplomater, embedsmænd eller udsendte. Derudover involverer filteret også modtagere, primært det nationale og internationale publikum, som staten forsøger at tiltrække. Da soft power hviler på evnen til at tiltrække andre gennem attraktiv kultur og præstationer, er det essentielt at pointere, at afsender og modtager kan arbejde efter forskellige tiltrækningsregler. Skønhed er subjektivt og afhænger altid af beskuerens synspunkt, hvilket betyder, at den ikke nødvendigvis anerkendes eller værdsættes af dem, man forsøger at imponere (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018). Dette kan også perspektiveres direkte til flere af Vestens nationer, der i forbindelse med VM, overså det flotte og autentiske billede af Qatar. I stedet rettede de fokus mod andre mekanismer såsom landets behandling af gæstearbejdere og manglende fokus på menneskerettigheder fra et vestligt perspektiv (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

Dette påpeger vigtigheden af at forstå soft power som en relationel og intersubjektiv proces, der afgørende kræver en fælles forståelse af kulturelle normer og værdier, der reelt set etablerer selve betydningen af tiltrækning (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

I tråd hermed betragtes soft power som et udtryk for forholdet mellem aktørers handlinger, ideer og politiske orienteringer på den ene side og reaktionerne på dette fra publikum på den anden side. Ingen aktører har monopol på soft power, og i teorien kan enhver aktør udvikle

og udøve soft power. Dog er spørgsmålet, hvem der betragter ens bestræbelser på soft power som tilstrækkeligt attraktive (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

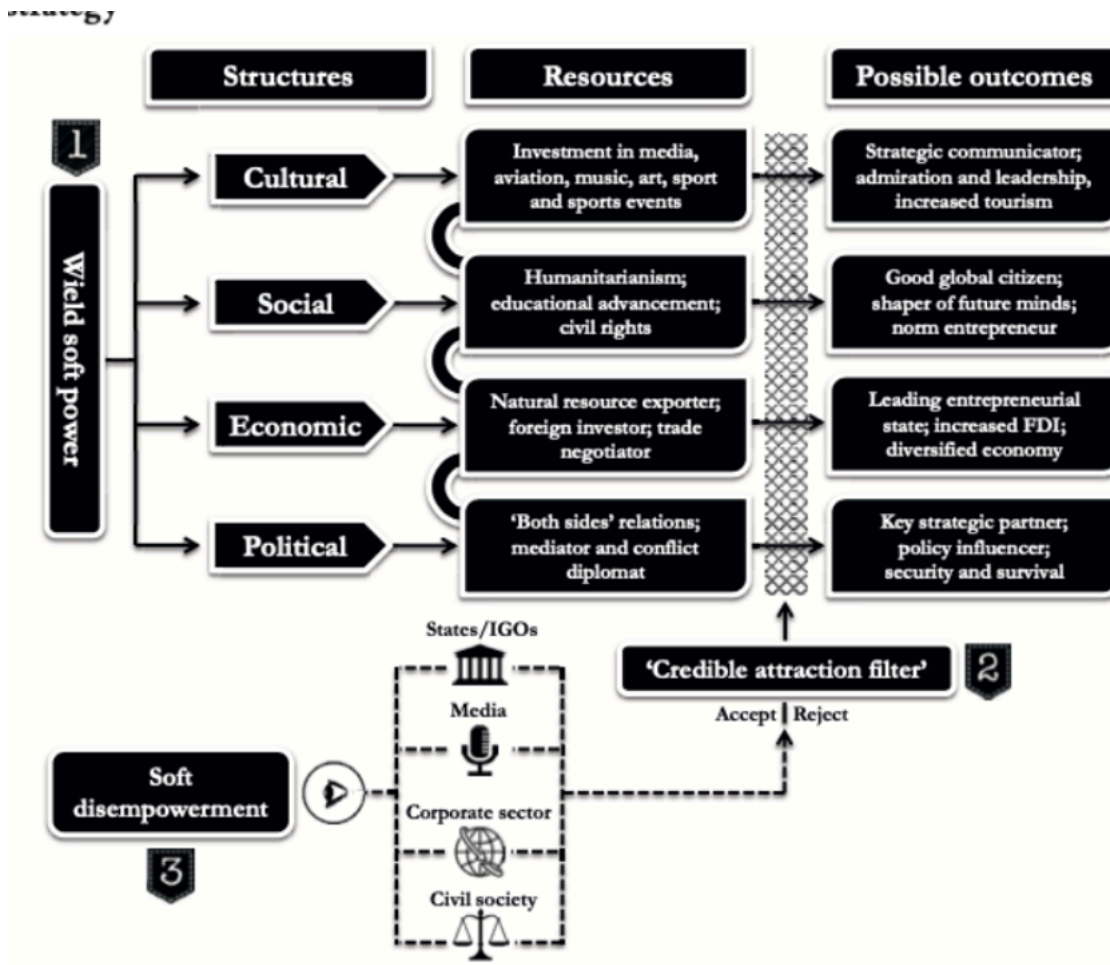
En vellykket omdannelse af statsressourcer til resultater hviler ikke kun på tiltrækningskraft, men også på ressourcer, der opfattes som både attraktive og troværdige i den internationale bevidsthed. For eksempel kan en stats afholdelse af et VM betragtes som en attraktiv præstation af visse dele af publikum, mens andre kan se det kritisk og anse det som spild af statsressourcer (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

Hvis det efterfølgende viste sig, at tildelingen af et givent VM var opnået gennem korrupte eller ulovlige midler, ville dette resultere i en stigning af kritikere, da forestillingen om attraktivitet, i stedet erstattes af illegitimitet og uretfærdighed (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

Soft disempowerment

Soft disempowerment skal forstås som de negative effekter, der kan forekomme ud fra magtbegrebet (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018). Dette kan eksemplificeres på Qatars afholdelse af VM i 2022, hvor den kritiske bevågenhed fra medier og andre befolkninger kom til udtryk i landets forsøg på at anvende soft power. På trods af landets forsøg på at tiltrække og opnå sine planmæssige investeringer, blev man samtidig et søgsmål for kritik. Her kom menneskerettigheder især i fokus, og denne kritiske interesse kan ifølge Brannagan og Giulianotti give et tilbageslag på de ellers ønskede forudsætninger, som Qatar havde i sinde (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018). Den samme situation kom til udtryk for Saudi Arabien, da deres interesse for købet af Newcastle United blev introduceret. Straks kom den kritiske interesse i fokus, hvor drabet på Jamal Kashoggi var en omtalt etisk faktor og blev italesat af flere menneskerettighedsorganisationer (Worden, 2021).

Denne kritik fra organisationer og medier, kan ifølge Brannagan og Giulianotti være negativt påvirkende på de ønskede målsætninger, som nationerne har, og dermed også have en negativ effekt på den anlagte strategi, som nationerne kan have struktureret i håb om at opnå disse målsætninger. I figuren forneden præsenteres denne soft disempowerment forestilling.

Figur 2 (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

International politik Socialkonstruktivisme

I forbindelse med den internationale politiske kontekst i specialet er der valgt at anvende den socialkonstruktivistiske tilgang. Denne tilgang adskiller sig fra de internationalt politiske bekendte begreber, såsom realisme og liberalisme.

Hovedformålet med at anvende denne videnskabsteoretiske tilgang, er at belyse og argumentere for stateres adfærd og relationer. Socialkonstruktivismen argumenterer for, at mennesker udgør og omskaber den sociale verden, og at der en større betydning for menneskelig handlefrihed end eksempelvis realisme og liberalisme tillader (Baylis et al., 2017).

Det vil sige, at der er fokus på den sociale og kulturelle virkelighed, som giver indblik i en større forståelse af, hvordan og hvorfor nationer som Saudi Arabien og Qatar agerer. Inden for denne teori er der nogle mekanismer, der adskiller sig fra orientalisme og soft power.

Disse mekanismer fokuserer på den sociale interaktion, kulturelle kontekst og en forståelse af subjektivitet, som er afgørende for at kunne argumentere. Social interaktion spiller en central rolle, da viden konstrueres gennem sociale relationer. Mennesker udvikler deres forståelse gennem dialog og samarbejde (Wenneberg, 2010).

Den kulturelle kontekst er betydelig grundet individuelle perspektiver og fortolkninger af virkeligheden. Kulturelle tro, værdier og praksisser påvirker menneskers opfattelse af verden, da den er individuel. Erkendelsen af omverdenen er påvirket af den sociale sammenhæng (Wenneberg, 2010). I socialkonstruktivismen anerkendes viden som subjektiv. Forskellige befolkninger og individer kan fortolke samme information på hver sin måde baseret på deres erfaringer, kulturelle værdier eller kulturelle baggrunde (Wenneberg, 2010).

Denne videnskabsteoretiske tilgang vil være nyttig til at forstå Saudi Arabien og Qatars ageren og position i international politik. Elementer som nationalisme, religion og kulturforståelse vil ligeledes være nogle af de faktorer, som skal analyseres og argumenteres for i den sammenhæng.

I forbindelse med dette konstruktivistiske perspektiv skal bogen *Qatar and the 2022 FIFA World Cup* nævnes. Bogen er skrevet af Paul Michael Brannagan og Danyel Reiche.

Bogen giver indblik i en politisk analyse af Qatar og VM i 2022. Her bliver det belyst, hvilke motiver der ligger til grund for Qatars ønske om at iscenesætte sig selv på den internationale scene ved at afholde så stor en begivenhed. Brannagan og Reiche analyserer Qatar ud fra et socialkonstruktivistisk perspektiv og et perspektiv, hvor magt bliver anvendt i større og forskellige toner.

Forfatterens syn på Qatar og brugen af magt afviger fra det normative og kritiske vestlige syn, som man normalt forbinder med VM i Qatar. I bogen nævnes Qatars størrelse som en faktor, i forbindelse med, hvordan man skal anse deres rolle på den internationale scene.

''Moreover, we are not claiming that there are never any structural limitations to states' actions, nor that (small) states are simply 'free' to do as they like. Indeed, while Qatar's natural resources provide it with more capital and thus more possibilities than most (small, medium, or even some large) states, its geographic size nonetheless means it is unable to escape many of the constraints facing all small states, such as a relative lack of available human resources, or the threat of invasion by larger neighbors. Additionally, we recognize that choices are always constrained by intersubjectivity and a shared set of meanings, rules,

codes, norms, and social practices that govern behavior and action'' (Brannagan Michael & Reiche, 2022).

Citat forklarer, at der er nogle forudsætninger hos Qatar, som er komplekse at forstå, men som der skal tages forbehold for, når man analyserer deres magtanvendelse. Der bliver nævnt faktorer som menneskelige ressourcer og national sikkerhed, der spiller en rolle hos Qatar. I denne bog er det Qatar og VM, der er centralt, men bogens fokus på IP-relationer kan også benyttes på Saudi Arabiens ønske om at blive en soft power. I bogen nævnes følgende;

''Consequently, for Qatar, we can argue that a third way that the 2022 World Cup assists the state is in its attempt to overcome broad-brush, negative stereotypes of the Middle East'' (Brannagan Michael & Reiche, 2022).

Dette indikerer, at VM i Qatar kan åbne muligheder og skabe en lovende fremtid for arabiske nationer ved sponsorater samt ved at afholde store begivenheder og få dem tildelt. I en tabel fra bogen vises et udsnit af de populæreste sponsorater, som Qatar har.

Table 3.2 List of Qatar's major overseas sports sponsorship agreements, past and present

<i>Qatari organization</i>	<i>Sponsored organization/event</i>	<i>Date</i>
Qatar Airways	FC Barcelona	2013–2017
	Sydney Swans	2016–
	FIFA Official Airline Partner	2017–
	2018 and 2022 World Cups	2017–2022
	Formula E Championship	2017–
	Boca Juniors	2018–
	AS Roma	2018–
	2018 Asian Games	2018
	FC Bayern Munich	2018–
	FIFA CONMEBOL	2018–
	K.A.S. Eupen	2019–
	Golf Australia	2019–
	NBA Brooklyn Nets	2019–
	Paris Saint Germain	2020–
Euro 2020	2021	
Qatar Foundation	FC Barcelona	2010–2013
Ooredoo	Paris Saint-Germain	2013–
	Lionel Messi Foundation	2013–
	Real Madrid CF	2015–2017
Qatar Tourism Authority	Paris Saint-Germain	2012–
Qatar National Bank	Paris Saint-Germain	2012–
Qatar Racing and Equestrian Club (QREC)	Prix de l'Arc de Triomphe	2008–
	Goodwood Festival	2014–
Qatar Investments and Projects Holding Company (Qipco)	Royal Ascot	2014–
	British Champions Series	2015–

Tabel 1 (Brannagan Michael & Reiche, 2022).

Det er bemærkelsesværdigt, hvor vidt Qatars indflydelse rækker på verdensplan. Som det fremgår, er der indgået aftaler fra Australien og Sydney til Argentina og den traditionsrige fodboldklub Boca Juniors. Ved første øjekast er det klubber, som Real Madrid og FC Barcelona som er iøjnefaldende, men formålet med denne tabel er at fremhæve det omfattende arbejde, der er lagt fra Qatars perspektiv for at indgå disse aftaler og samtidig undersøge, hvordan det har været muligt.

Orientalisme

Edward Said udgav i 1978 bogen *Orientalism*. I denne bog præsenterer han begrebet orientalisme og fordyber teoriens mening. Ifølge Said kan teorien benyttes til at forklare, hvordan Vesten har fastholdt sine egne værdier og moderne kundskaber, mens orienten er blevet opfattet som fastholdt i en fortidig tid. Vesten har i mange tilfælde skabt en ramme for et undertiden fjendtligt og fordømmende syn på orienten og fremstillet det underlegent i

forhold til Vestens overlegne politiske, kulturelle og moderne ideer (Said Wadie, 1978). I bogen forklarer Said specifikt, at orienten ikke skal opfattes som et fysisk geografisk sted, men snarere som en opdigtet lokalitet, i modsætning til Vesten, der symboliserer værdier, der ikke harmonerer med de velkendte værdier i Vesten (Said Wadie, 1978). Det skal dog alligevel tolkes som Mellemøsten, Nordafrika og Asien, når der tales om orienten.

Herudover beretter Said om et hegemonisk træk fra Vesten på orienten, både historisk og politisk (Said Wadie, 1978).

Dette har bidraget til at undertrykke Orienten, og de talrige forsøg fra Vestens side på at ændre strukturerne i Orienten har skabt en opfattelse af, at Vesten er overlegen og mere avanceret end andre steder (Said Wadie, 1978).

Han nævner følgende;

“In a quite constant way, Orientalism depends for its strategy on this flexible position of superiority, which puts the Westerner in a whole series of possible relationships with the Orient without ever losing him the relative upper hand. And why should it have been otherwise, especially during the period of extraordinary European ascendancy from the late Renaissance to the present?” (Said Wadie, 1978).

Et af Saims centrale argumenter er, at orientalisme ikke er en idealistisk akademisk stræben, men derimod et sammenflettet begreb med magtdynamikker. Ligeledes skriver Said, at vestlige lærde, såsom politikere og historikere har været med til at skabe dette fordømmende blik af orienten, for at tjene koloniale og imperiale interesser, som forstærkede den vestlige dominans (Said Wadie, 1978).

Yderligere, uddyber han nogle af de problematiske elementer, der forekommer, når Vesten har fortolket orienten og hvad man har undgået at præsentere. Der har været en beskrivelse af orienten, som værende eksotisk, mystisk og underlegent, hvilket har givet indikationer på at kolonialisme, imperialisme og dominans har været acceptabelt fra Vestens synspunkt (Said Wadie, 1978).

Det vil sige at, imperialismen og kolonialismen er et af argumenterne for, hvorfor Said mener, at Vesten har til formål at virke overlegne overfor orienten, da det skal være tydeligt for enhver, at orienten ikke har tilegnet sig demokrati som styreform. Landene i Vesten har en fælles forståelse af visse aspekter, og demokrati er et omtalt emne, når der har været krig i nyere tid. Denne viden er blevet formidlet fra lærde til forskellige litterære og kunstneriske værker, som belyser forskellighederne mellem Vesten og orienten, og det medfører således en

forkert fortolkning ifølge Said (Said Wadie, 1978). Det skal forstås, som at Said udforsker, hvordan orientalismen diskurser spiller en rolle i at retfærdiggøre og fastholde vestlig imperialisme. Han belyser, hvordan orientalistisk videnskab samt litteratur bidrager til et forvrænget og forvirrende syn af orienten. Som tidligere nævnt fremstilles orienten som mystisk og eksotisk, hvilket sandsynligvis bidrager til forståelsen af, hvorfor der har været vestlig intervention (Said Wadie, 1978).

For at opsummere teoriens vigtigste pointer hævder Said, at Vestens opfattelse af orienten ikke har været neutral og observerende, og den viden, der er udviklet, har ligeledes ikke været objektiv. Den har derimod været præget af magtforhold og kolonialistiske relationer (Said Wadie, 1978). Vestlige 'orientalister' har bidraget til at skabe et fordrejet og stereotypisk billede af orientens kulturer og værdier, hvilket har implementeret en vestlig dominans og overlegenhed (Said Wadie, 1978).

Orientalisme fokuserer som teori på at analysere, hvordan vestlige forestillinger om orienten er blevet skabt og anvendt som redskab til magtudøvelse og kontrol. På den måde opfordrer teorien til at belyse, om magtforholdene af fremmede kulturer og ligeledes til en opfordring til en mere nuanceret og respektabel repræsentation af orienten. Said foretrækker dermed en mere kritisk tilgang, der ligeledes erkender den politiske kontekst, hvori orienten er skabt, og samtidig at man tør udfordre de magtrelationer som er implementeret i teorien orientalisme (Said Wadie, 1978).

Denne teori komplementerer Helle Malmvigs kritiske synspunkt af VM i Qatar. Hele dækningen af medierne, både før, under og efter VM, gik på en unødigt og overdreven kritik ifølge Malmvig. Malmvig kritiserer medierne, hvilket Said ikke nævner, men der er grundlæggende enighed om, at kritikken og synet på fremmed kultur til tider er uretfærdig (Malmvig, 2022a).

Sportswashing

For at forstå Qatar og Saudi Arabiens forsøg på at opnå politisk succes ved hjælp af sportswashing og soft power, findes det relevant at beskrive begrebet sportswashing, da det, som tidligere nævnt, er blevet misbrugt og anvendt af alle slags medier. I problemfeltet indikeres det, at der kun vil anvendes en slags definition af sportswashing, og den kommer fra Jules Boykoff, som lyder således;

''I define sportswashing as a phenomenon whereby political leaders use sports to appear important or legitimate on the world stage while stoking nationalism and deflecting attention from chronic social problems and human-rights woes on the home front. Sportswashers use mega-events to try to foment national prestige and to convey economic or political advancement'' (Boykoff, 2022b).

Boykoff definerer fænomenet som at stater eller organisationer, der anvender sporten som et middel til at forbedre deres image og som tilslører politiske problemer eller afleder opmærksomheden fra kontroversielle beslutningstagninger og handlinger (Boykoff, 2022b). Dette kan være i forståelse af eksempelvis mangel på menneskerettigheder.

Mere præcist kan det illustreres ved Qatars behandling af migrantarbejdere eller Saudi Arabiens håndtering af Jamal Kashoggi.

Sportswashing involverer ifølge Boykoff en anvendelse af store sportsbegivenheder, såsom VM i 2022, til at promovere et særligt politisk budskab. Det kan være værtsnationer der anvender begivenhederne til at skabe et positivt syn på deres land i international forstand, på trods af manglende menneskerettigheder, politisk undertrykkelse eller kontroversiellignende forhold (Boykoff, 2022b).

Boykoff's forskning fokuserer på den politiske dimension af sport og hvordan sportsbegivenheder kan udnyttes som et værktøj til at forme den offentlige opfattelse.

Ifølge Boykoff er den massive fokus og medieomtale en del af fortællingen om, at der ikke er garanteret succes ved brugen af sportswashing. Det er et implicit sats, som kan have konsekvenser. Det er konsekvenser, som Brannagan og Guilianotti også forsøgte at italesætte gennem deres illustration af soft disempowerment (Brannagan Michael & Guilianotti, 2018).

Det kritiske søgelys, der italesættes af Boykoff, er både det omtalte kafala-system, som er en undertrykkende medvirkning til magtmisbruget på migrantarbejdere. Et andet aspekt, som han påpeger, er at den kritiske omtale endnu engang har genoptaget et tidligere spørgsmål om korruption i FIFA (Boykoff, 2022b).

Med hjælp og fokus fra menneskerettighedsorganisationer, formåede Qatar at blive presset til at nedbryde kafala-systemets betingelser i 2020. Et af disse betingelser var blandt andet, at en migrantarbejder kunne skifte job uden at søge tilladelse fra sin arbejdsgiver (Boykoff, 2022b).

Boykoff italesætter også Saudi Arabiens opkøb af Newcastle og hvordan den foregik igennem PIF. Som tidligere nævnt, er det Mohammed Bin Salman, som er formand for PIF.

Boykoff beskriver menneskerettighedsperspektivet som dybt kontroversiel. Han nævner følgende;

''The human-rights situation in Saudi Arabia is deeply controversial. Purchasing a football club in England expanded Riyadh's multi-front propaganda effort—spanning sport, art, business, and entertainment spheres—designed to amend perceptions of Saudi Arabia, both externally—in the democracies where they are planting roots—and domestically, where Saudis can feel pride in their country as a global power player and cultural influencer'' (Boykoff, 2022b).

Boykoff beretter om, hvordan Saudi Arabiens anvendelse af sportswashing både har en udenrigs- og indenrigspolitisk effekt på, hvordan synet på landet skal opfattes.

Deres ageren i forhold til købet af Newcastle United, samt andre sportsstjerner er designet til at få dem til at føle sig som en global magtaktør.

Desuden fremhæver Boykoff problematikken i, at drabet på journalisten Jamal Kashoggi skal fjernes, når man omtaler Saudi Arabien, på trods af formodninger, om at det er Bin Salman, der beordrede drabet på Kashoggi i konsulatet i Istanbul (Boykoff, 2022b).

Yderligere nævnes andre menneskerettighedsproblemer i landet, såsom kvinderettigheder, massehenrettelser på samfundskritikere og langtidsdomme til fredelige aktivister i landet.

Denne form for sportswashing beskrives af David Harvey som '*Spatial fix*', hvilket skal forstås som kapitalismens umættelige kraft til at løse sin indre kriser gennem geografisk udvidelse og geografisk omstrukturering (Boykoff, 2022b).

Metode

Præsentation af metoden

I følgende afsnit vil der blive redegjort for den metodiske fremgangsmåde i udarbejdelsen af specialet. Der vil berettes om, hvilke præmisser specialet baserer sig på, og hvilke metodiske overvejelser der er foretaget forud for specialets undersøgelse. Der vil også forekomme en begrundelse for valg af specialets teorier. Slutteligt vil der være et afsnit med kildekritik, da nogle af de relevante dokumenter er produceret og sendt af Qatar og Saudi Arabien, derfor vil der være fokus på fordele og ulemperne ved dette.

Begrundelse for valg af teori

I teorien er der valgt et socialkonstruktivistisk udgangspunkt, som skal være medvirkende til at styrke analysen af Qatar og Saudi Arabiens forsøg på at opnå politisk succes ved hjælp af sportswashing. Der vil være fokus nationernes adfærd og relationer, og hvad der kan ligge til grund for strategien af nationernes udenrigspolitiske adfærd og ageren. Her er faktorer såsom social interaktion, den kulturelle og sociale virkelighed især relevant for forståelsen af Qatar og Saudi Arabiens tanker og handlinger i international politisk kontekst.

Soft power er valgt som teori for at belyse Qatar og Saudi Arabiens udenrigs- og indenrigspolitiske forhold samt danne et analytisk perspektiv på, hvordan soft power bliver effektiv. Samtidig undersøges, hvilke faktorer der kan have mulige negative konsekvenser, når en nation har store målsætninger, og andre aktører bringer deres søgelys og kritiske perspektiver frem. Dette forklares af begrebet soft disempowerment.

Soft power skal ligeledes være med til at give en forståelse af, hvorfor og hvordan Qatar og Saudi Arabien kan lykkes ved at tiltrække sporten til sig, men samtidig opnå legitimitet, som er et af Nye's vigtigste argumenter. Her er både fokuset på moral og legitimitet relevant, for at soft power skal kunne have en særlig effektivitet (Nye, 2004). Denne pointe anses for at være afgørende for dette teoretiske valg. I forbindelse med moral og legitimitet bliver hovedpunkter som menneskerettigheder bragt i specialets søgelys og analyseret ud fra valgte dokumenter i analysen. Formålet er at undersøge, hvordan dette kritiske søgelys kan have effekt på Qatar og Saudi Arabiens anvendelse af soft power.

Slutteligt er der foretaget teoretisk valg af Edward Saids orientalisme.

Det orientalistiske perspektiv skal agere som en udfordrende teori, der skal italesætte og belyse nogle af de kompetencer, som mainstream medier i Vesten ikke har lagt vægt på, når det kommer til Qatar og Saudi Arabiens forsøg på at anvende både soft power, men også deres forsøg på at tiltrække sporten til Mellemøsten. Formålet med dette teoretiske valg er at inddrage perspektiver og argumenter, som udfordrer de pointer og belysninger, der kommer til udtryk i analysen og som ligeledes understøtter Helle Malmvigs argumenter i, at der ikke er vedlagt et retfærdigt syn på især Qatar. Orientalisme skal således også bidrage til en optimal og interessant diskussion efter analysen, hvor der vil fremgå en diskussion af analytiske argumenter og citater fra de tilvalgte dokumenter, som der er anvendt i specialet. De udvalgte teorier spiller også en vigtig rolle i formuleringen af den valgte problemformulering, da de tilvalgte teorier fungerer som en inspirationskilde til, hvordan Qatar og Saudi Arabien forsøger at opnå politisk succes ved hjælp af sportswashing. Derfor

kan det argumenteres, at undertegnede foretager en undersøgelse, der er teoristyret, og derfor har arbejdet deduktivt i specialets procesarbejde (Bryman, 2012).

Kvalitativ dokumentanalyse

Specialets analyse vil foregå ved anvendelse af en kvalitativ dokumentanalyse.

De centrale dokumenter vil præsenteres i sidste afsnit af metoden, men der vil kort forklares, hvad det empiriske fundament er bygget på.

Det empiriske fundament er baseret på rapporter uddelegeret af både Qatar og Saudi Arabien, samt rapporter fra menneskerettighedsorganisationer og kapitler udplukket fra bøger.

Det indebærer således, at undertegnede har gjort brug af eksisterende litteratur fremfor at samle data selv. Dette kan give både fordele og besværligheder, men argumentet for brugen af eksisterende litteratur har bidraget til en præciseret søgning af litteratur, som er bindende med specialets valgte problemformulering.

I forskningen skelnes der mellem kvalitativ og kvantitativ metode. Anvendes kvantitativ metode, refereres der til indsamling og analyse af data i form af tal og målinger. Det kan være i form af spørgeskemaundersøgelser eller statistiske analyser (Bryman, 2012).

Kvalitativ metode er derimod en forskningstilgang, der fokuserer på at indsamle og analysere ikke-numeriske datasæt. Formålet her er at forstå sprog, som oftest er den vigtigste kilde til viden inden for denne forskningsmetode (Bryman, 2012).

Specialet stræber efter en forskningstilgang i form af kvalitativ indholdsanalyse til at analyseres på specialets udvalgte empiri.

I teksterne er der en afdækning af de tidligere nævnte faktorer, som spiller en rolle i forbindelse med Qatar og Saudi Arabiens forsøg på at opnå politisk succes gennem brugen af sportswashing.

Det skal forstås således, at der forsøges at afdække nogle tematikker og faktorer, som de udvalgte dokumenter beskæftiger sig med. Det kan være faktorer, som ligger til grund for, hvorfor Qatar og Saudi Arabien først og fremmest kan opnå succes ved hjælp af sportswashing, samt hvad der ligger til grund for deres forsøg på at bruge sportswashing (Bryman, 2012).

Det var også muligt at anvende en kvantitativ tilgang i denne specialeundersøgelse, da der er tilgængelige data vedrørende det økonomiske perspektiv på Qatars og Saudi Arabiens investeringer i sportswashing.

Man kunne have baseret analysen på opkøb af forskellige klubber og sportsstjerner, især dem der har accepteret betydelige lønkontrakter i løbet af 2022 og 2023. Ligeledes kunne undersøgelsen være understøttet af nationernes investering i sin infrastruktur og udenrigspolitiske aftaler med Vesten, herunder gas- og olieeksport. Denne metodiske forskningstilgang kunne have tilført statistiske og faktuelle informationer om Qatar og Saudi Arabiens forsøg på både at anvende soft power, men også på at indskrive sig i sportens historie gennem astronomiske økonomiske investeringer.

En undersøgelse med dette forskningsdesign kunne have været optimal og brugbart, men det antages, at en kvalitativ tilgang vil bidrage til en mere nuanceret afspejling af nationernes anvendelse af sportswashing.

Den kvalitative forskning tillader en mere nuanceret og kontekstafhængig fortælling, som kan åbne op for en forståelse af både menneskelig adfærd og samfundsmæssige fænomener (Bryman, 2012).

Det er vigtigt at påvise detaljerede tematikker i dokumenterne, og derfor er tilvalget af dette forskningsdesign anset som tilstrækkeligt. Der er derfor ikke fundet nødvendigt at inkludere den kvantitative metodeforskning.

Kildekritik

Analysens empiri bygger på dokumenter, der er udvalgt baseret på undersøgelsens formål og som skal bidrage til at belyse de anvendte teorier i specialet.

Årsagen til afsnittet om kildekritik forebygger, at en del af det empiriske udvalg er produceret af Saudi Arabien og Qatar selv. Da nationerne er afsendere af disse dokumenter, forekommer der en del overvejelser i forhold til dokumenternes troværdighed og pålidelighed og hvorvidt denne skal forstås. Kildekritik handler helt grundlæggende om at vurdere kvaliteten af de dokumenter, der anvendes (Ingemann holm et al., 2018).

Om et dokument er egnet som empirisk grundlag for en undersøgelse afhænger i sidste ende af, hvad undersøgelsen søger at opnå eller finde svar på (Ingemann holm et al., 2018).

I dette tilfælde er formålet at undersøge, hvordan Saudi Arabien og Qatar forsøger at opnå politisk succes ved hjælp af sportswashing. Derfor anses det som nødvendigt at anvende

dokumenter produceret af nationerne, da der er en indikation af, at målsætningerne og intentionerne i Qatars og Saudi Arabiens formidling og præsentation er legitime.

Ifølge Ingemann bør man, når man anvender kildekritisk analyse af et dokument, tage højde for visse elementer, som altid bør inddrages i en helhedsvurdering (Ingemann holm et al., 2018).

Elementerne er at inddrage forfattere, dokumentets sociale, historiske og samfundsmæssige kontekst, dokumentets modtager og læser, pålidelighed, troværdighed, repræsentativitet og betydningen (Ingemann holm et al., 2018).

I udvælgelsen af dokumenterne er det kildekritiske synspunkt blevet anvendt, da to af dokumenterne er produceret af nationer, der har til hensigt at fremstille henholdsvis Qatar og Saudi Arabien ud fra et bestemt perspektiv og med et bestemt formål.

Analysestrategi

Analysestrategien er relativt simpel. Der er valgt seks empiriske dokumenter, hvor der først fokuserer på Saudi Arabiens vision for 2030. Dette skal give et analytisk indblik i, hvad Saudi Arabien stræber efter at opnå sportsligt, især hvilke strategier der kan belyses ud fra deres visionsdokument.

Efterfølgende vil et dokument om menneskerettigheder blive præsenteret, da formålet her er at fremstille de problematikker, som Saudi Arabien kæmper med i deres forhåbninger om at blive en soft power nation. Slutteligt præsenteres et dokument, der vil give et analytisk overblik over Saudi Arabiens udenrigspolitiske handlinger og relationer, samt om Vesten har et ansvar overfor Saudi Arabiens ageren i forhold til sportswashing og hvorvidt det er etisk korrekt at støtte en nation med ambitioner og investeringer i at fremme og styrke fundamentalistisk islam verden rundt.

I analysedelen for Qatar følges den samme kronologiske og empiriske rækkefølge. Først præsenteres Qatars vision for 2030, efterfulgt af et dokument om menneskerettigheder og slutteligt en analyse af landets udenrigspolitiske relationer og ageren. Formålet med at opstille analysen på denne måde er at skabe en interessant diskussion efter analysen, der kan sammenligne de to landes adfærd og strategier og hvordan teorierne om soft power og orientalisme kommer til udtryk i analysen. Teorierne suppleres af perspektiver fra Helle Malmvig, Brannagan & Guilianotti's soft disempowerment, samt elementer af netværksanalysen fra Chadwick, Widdop & Burton.

Præsentation af empiri

Som nævnt i ovenstående afsnit er der seks dokumenter, som analysen tager udgangspunkt i. Det første dokument i analysen er Saudi Arabiens vision for 2030. I denne vision, belyses det, hvordan Saudi Arabien stræber efter en udvikling inden for økonomien og sociale muligheder. Her nævnes specifikt økonomisk diversificering som et element i deres strategi. Derudover kommer sporten i fokus, da der er en udvikling inden for sundhed for befolkningen. Dette har medført store investeringer i aktive klubber på tværs af uddannelser, som både skal tiltrække mænd og kvinder. Kvinderettigheder er noget der også kommer til udtryk i dette dokument. Her fremstiller Saudi Arabien, at kvinders rettigheder skal være i harmoni med det samfund, man ønsker at udvikle (Vision1, 2016).

Dernæst ønskes en belysning og analyse af de manglende menneskerettigheder i Saudi Arabien, med specifikke og konkrete eksempler. Som empirisk grundlag er der valgt en rapport fra menneskerettighedsorganisationen ALQST. ALQST formår at fremhæve problematikker, som hærger nationens befolkning og især migrantarbejderes dårlige vilkår. Yderligere, forekommer en forklaring og beskrivelse af drabssagen på den saudiske journalist Jamal Kashoggi. De konkrete eksempler skal bidrage til at undersøge, om Saudi Arabien stadig har mulighed for at opnå den ønskede politiske succes, eller om den negative kritik vil have afgørende indflydelse på deres skæbne.

Slutteligt er der udvalgt et kapitel fra bogen *'Blood oil – Tyrants, Violence and the rules that runs the world'*. Kapitlet i bogen har titlen; *Curses on us – Petrocrats, Terrorists, and Conflict*.

Bogen er skrevet af den amerikanske filosof Leif Wenar.

I dette kapitel fremhæves nogle af Saudi Arabiens bestræbelser på at fremme fundamentalistisk islam samt den tætte alliance og forbindelse til USA, som er knyttet til landets olieeksport (Wenar, 2017). Valget af denne empiriske tilgang er motiveret af Saudi Arabiens dokumenterede historie med at forfølge økonomisk frihed på et marked, hvor de stræber efter at sikre sig en betydningsfuld position. Saudi Arabiens handlinger i international politik kan også belyse deres indflydelse i sportsverdenen og hvordan de stræber efter at opnå lignende frihed og status inden for opkøb af klubber og spillere.

Wenars argumenter og pointer skal ligeledes bidrage til forståelsen af, hvordan og hvorfor Saudi Arabien har i sinde at anvende soft power, for at fremme deres position i international politik, og hvordan dette kan relateres til deres handlinger inden for sport.

Dokumenterne i analysen til Qatars del er udvalgt efter samme præmisser og formål.

Her er der ligeledes taget udgangspunkt i Qatars vision for 2030, med hensigt at belyse og analysere deres strategi for udvikling i landet. I visionen er der ligesom for Saudi Arabien et ønske og en målsætning om en diversificeret økonomi, men også fire hovedpointer, der skal forbedre levestandarden for indbyggerne i Qatar.

De fire hovedpointer er *human development, social development, economic development og environmental development* (Vision2, 2008).

I dokumentet er der generelt et fokus på landets udfordringer, som skal bearbejdes igennem disse fire hovedpointer, men der er også en tydelig anskuelse af landets strategi om at anvende soft power, ved blandt andet at modernisere landet yderligere.

I næste dokument er der hertil ønsket at analysere menneskerettigheder i Qatar. Dokumentet kommer fra Human rights foundation (HRF), som er en organisation, der har fokus på international lov og ret. Organisationen har til formål at fremme og beskytte menneskerettigheder globalt, men med fokus på lukkede samfund (Keita et al., 2022).

Slutteligt præsenteres *Qatars foreign policy* af Guido Steinberg. Her ønskes der et analytisk indblik i Qatars strategi, når det kommer til international politik og relationer.

Der er ligeledes en formodning om at få indblik i Qatars anvendelse af soft power, og hvordan de forsøger at opnå politisk succes ved hjælp af dette. Det er især relevant i dette dokument at undersøge sportens rolle i Steinbergs argumenter og pointer, da investeringer i sport kommer til udtryk.

Her præsenteres de seks dokumenter, samt deres henvisning i analysen.

Dokumentnavn	Henvisning
Saudi Arabia vision 2030 (A story of transformation)	Vision 1, 2016)
A new low: Human rights in Saudi Arabia in 2022	(ANL, 2022)
Curses on us – Petrocrats, Terrorists, and Conflict	PTC, 2017)
Qatar National vision 2030	(Vision 2, 2008)
Qatar’s human rights in the worlds spotlight	HRF, 2022)
Qatar’s foreign policy (Descision making processes, baselines &	(QFP, 2023)

Analytisk afgrænsning

Undersøgelsen har til formål at finde ud af, hvordan Qatar og Saudi Arabien forsøger at opnå politisk succes ved hjælp af sportswashing.

De valgte teorier og empiri kræver en afgrænsning af andre analytiske muligheder, som har været tilgængelige for analysen. I undersøgelsen har der været ambition om at belyse de tematikker og faktorer, der spiller ind i Saudi Arabien og Qatars målsætninger, samt hvilke negative effekter nationerne også har været udfordret af. Derfor kunne man analytisk have undersøgt de adskillige anklager om korrupsion i forbindelse med især VM i 2022 i Qatar, men også på Saudi Arabiens opkøb af fodboldspillere, hvor de hidtil er sluppet for FFP's strafferammer. Dette er dog fravalgt, da der har været et ønske om at fokusere på andre, tematikker og problemstillinger, der har udfordret Saudi Arabien og Qatar, som er prioriteret højere grundet en større forbindelse til begrebet sportswashing, når det kommer til specialets undersøgelse og problemformulering.

Analyse

Saudi Arabien

For at opnå en dybere forståelse af Saudi Arabiens vision og for at analysere de to andre dokumenter nærmere, er det nødvendigt at præsentere oplysninger om landets kultur, historie og faktuelle viden.

Saudi Arabien er en nation med næsten 36 millioner indbyggere, hvor 4 millioner af dem er migrantarbejdere. Det er en nation som under Bin Salmans regime har store ambitioner om at være uafhængige udelukkende af olieeksport, på trods af store handelsaftaler, især med USA (Heide, 2023).

Saudi Arabiens ønskescenarie er at globalisere sig inden for sport og underholdningsbranchen ved hjælp af soft power, på samme måde som deres qatarske naboer har formået at gøre det i de seneste årtier (Heide, 2023).

Saudi Arabiens vision for 2030

Visionen for Saudi Arabiens plan i 2030 blev præsenteret i 2016. Det er en plan, der inkluderer Saudi Arabiens historie, arv og kultur. Ligeledes inkluderer den nationens strategiske beliggenhed og økonomiske styrke.

Tidligt i læsningen af dokumentet fremgår det, at visionen sigter mod at indlede en ny æra med økonomisk diversificering og muligheder (Vision1, 2016).

I præsentationen af visionen finder man ikke deciderede afsnit om formålet med køb af sportsstjerner og sportsbegivenheder. Det kommer dog stadig til udtryk, at sport har stor betydning, og at der skal være fokus på sundhed og udvikling, samt investeringer i flere sociale fællesskaber på tværs af landet (Vision1, 2016). Derudover vil der analyseres på interessante elementer såsom kvinderettigheder, bæredygtige løsninger og global konkurrencedygtighed.

I denne del af analysen, vil teorierne, soft power og orientalisme, blive belyst gennem citater og pointer, som præsenteres ud fra indholdet i dokumentet.

Som udgangspunkt nævnes sporten og sundhed som en vigtig faktor i visionen. Saudi Sports for All Federation (SFA) formoder, at 40% af Saudi-Arabiens befolkning kommer til at træne oftere ugentligt (Vision1, 2016).

SFA nævnes som en markant aktør, når der tales om fokus på sport og sundhed, og det nævnes yderligere, at der er opstået flere aktive fællesskaber på tværs af landet. Specifikt nævnes det, at mere end 1000 klubber på tværs af uddannelser er oprettet, og over 130.000 mennesker har tilknyttet sig enten klubber eller fællesskaberne (Vision1, 2016). Det er udadtil ikke det billede, der kommer til udtryk, når man nævner sportens udvikling i Saudi Arabien. Her tænker man oftest på investeringerne af fodboldstjerner som Cristiano Ronaldo og opkøbet af Newcastle. I vision 1 er kvinders fremtrædende rolle og betydning afgørende at italesætte for Saudi Arabien. Dette kommer til udtryk i følgende citat;

''Women's empowerment is central to the nation's agenda: economically, socially, and publicly. Following the launch of the Vision, Saudi Arabia has actively championed women as entrepreneurs, leaders, and employees, spurring a wave of reforms that have introduced new opportunities. From the rights to drive, travel, and divorce, to unimpeded access to official documents, the status of women has been profoundly altered for the better, sowing the seeds for a united and inclusive future'' (Vision1, 2016).

Dette citat er relevant at belyse, da det fra et orientalistisk perspektiv modsiger de fordomme, som kan forekomme fra et vestligt syn (Said Wadie, 1978). Et meget omdiskuteret emne under især VM var kvinderettigheder. Når Saudi Arabien har til formål at ekspandere sit ry og tiltrække turister og sportsbegivenheder, er det nødvendigt at italesætte kvinders rettigheder. Det anses som nødvendigt, da Saudi Arabien ikke er velkendt for ligestilling og almene demokratiske vilkår (Thomsen, 2017).

Det kan argumenteres, at denne formidling kræver handling fra Saudi Arabiens side. Denne handling belyses i forbindelse med sporten, hvilket kommer til udtryk i følgende citat;

“Launched in November 2020, the 24-team Women’s Community Football League was formed in response to demand from female football fans across Saudi Arabia. The league, which reflects Vision 2030’s commitment to women’s empowerment, offered a championship prize of \$133,000 in its first season, and also provides coaching and referee courses”
(Vision1, 2016).

På fire år formåede nationen at danne en kvinde-liga, som skulle tiltrække vestlige aktører og indbyggere i Saudi Arabien. Det skulle samtidig vise en ”vestlig” udvikling.

Igennem hele gennemlæsningen af visionen for 2030, viser Saudi Arabien effektivitet og handlekraft, når de omtaler sportens udvikling og hvad planerne er. Der ønskes en fornyelse af det man normalt kender Saudi Arabien for. De kendetegn kan analyseres ud fra Saida orientalisme, hvor han beskriver vestens syn som ”det mystiske og underlige”, hvorimod Saudi Arabien nu vil præsenteres som det moderne Mellemosten (Said Wadie, 1978).

Mest af alt belyses soft power på flere måder i vision1.

Dette gøres igennem store politiske og religiøse beslutninger, som modsiger Saudi Arabiens normative islamiske tilgang. I en artikel fra BBC oplyses det, at Saudi Arabien ønsker at legalisere alkohol af diplomatiske grunde. Dette er en formalitet, der har været ulovlig siden 1952, hvor en af kong Abdulaziz’ sønner skød en britisk diplomat, da han var stærkt påvirket af alkohol (Baker, 2024).

Som Nye også beretter i sine argumenter for soft power, så stemmer information og global kommunikation en stor rolle for at kunne opnå legitimitet og indflydelse i den moderne verden. Det kan derfor argumenteres, at Saudi Arabien forsøger at skabe netop dét gennem denne lov (Nye, 2004).

Derudover er der en stor risiko for, at andre muslimske lande kan vende sig imod Saudi Arabien, da denne handling kan tolkes som en hån overfor den arabiske verden. Saudi Arabien er geografisk og historisk betydningsfuld for den islamiske verden, idet både Medina og Mekka især tiltrækker millioner af troende muslimer og turister hvert år. De fleste af disse mennesker, som byerne tiltrækker, kommer af et religiøst formål, da de har i sinde at udføre pilgrimsrejsen. Derfor kan en lempelse af alkoholloven ses som et ”nederlag” til Vesten fra et generelt islamisk perspektiv. For Saudi Arabiens perspektiv kan det anses som en større gevinst, hvis det kan tiltrække sportsbegivenheder og sportsstjerner til landet samt opnå større gevinst i forhold til de internationale relationer til Vesten.

Det kan argumenteres, at det er en strategisk og bevidst handling for Saudi Arabien, da det kan antages, at det skal være med til at forstærke billedet af et mere moderne og åbent samfund. Til gengæld har vestlige aktører ikke oplyst deres befolkning om den saudiarabiske udvikling.

Dette er et af Saids argumenter, som omhandler Vestens bevidste handling i at opretholde en magtrelation overfor orienten. Dette uddybes i fortællingen, om at orienten skal anses som det mystiske og underlegne, hvor mulighederne ikke er i overensstemmelse med Vestens muligheder (Said Wadie, 1978). Denne ændring af loven i Saudi Arabien kan forstås som en reaktion på det, som Said præsenterer i sit argument; at det er muligt at ændre selvbilledet. Derudover kan man samtidig lykkes med anvendelsen af soft power (Heide, 2023).

Når det kommer til bæredygtighed, nævnes en strategi for 2025, der endnu engang viser handlekraft.

Ma’aden er blandt de hurtigst voksende mineselskaber i verden og samtidig den største minedrifts- og metalvirksomhed i Mellemøsten. Ma’aden har ansvaret for mineindustrien i Saudi Arabien, og virksomheden er ved at få en nøglerolle i den langsigtede diversificering af landets økonomi (Ma’aden, 2024).

Som nævnt havde virksomheden en strategi for bæredygtighed og kapacitetsopbygning, der skulle styrke Saudi Arabien yderligere. Her var der tre hovedpunkter, som virksomheden har som målsætning. Den første punkt er at opbygge den bedste sikkerhedskultur og praksis på tværs af organisationen og fremme et miljø med nul fejl. Det andet punkt er at styrke kapaciteter og forbedre ledere i alle kerneforretningsenheder til at opnå Ma’adens ønske om vækst. Det sidste er at lede forvaltningen af mineindustrien i Saudi Arabien og dens økosystem (Vision1, 2016).

A new low: Human Rights in Saudi Arabia in 2022

I foregående dokument af Saudi Arabiens vision for 2030 kom Saudi Arabiens anvendelse af soft power til udtryk. Landets udvikling og strategiske formål viste positive bemærkninger og forandringer for staten. Der er dog en kontrast til de positive forandringer og udviklingsprocesser, som nationen formidler ud til verdenen.

I denne del af analysen er der valgt at tage udgangspunkt i en årsrapport fra ALQST, som er en menneskerettighedsorganisation og en uafhængig NGO. Organisationen blev etableret af Yahya Assiri, der er en menneskerettighedsaktivist og tidligere medlem af Saudi Arabiens luftvåben (ALQST, 2024).

Al-Qist' betyder retfærdighed på arabisk, og organisationen har til formål at fremme og forsvare menneskerettigheder i Saudi Arabien (ALQST, 2024). I denne del af analysen foretages der en undersøgelse af den årlige rapport fra 2022. Organisationen belyser visse elementer af de kritikker fra Vestens side, som er forekommet i de senere år.

I vision 1 var det en betydningsfuld faktor at belyse nationens fremgang for kvinderettigheder. Helt specifikt blev det nævnt, at kvinder er centrale for landets agenda, og at der skal være ligestilling socialt, økonomisk og offentligt (Vision1, 2016).

I dette dokument er der en grundlæggende enighed om forandring af kvinderettigheder. De saudiske myndigheder har foretaget lempelser, i form af blandt andet retten til kørsel og ansøgning af pas, som må foregå uden mandens opsyn (ALQST, 2022).

Dette mener organisationen langt fra er tilstrækkelig udvikling. Det mandlige dominante system er en retlig ramme i Saudi Arabien, og den behandler ifølge organisationen fortsat kvinder som mindreårige. Ligeledes påpeges det, at kønsbaseret vold stadig forekommer meget, da kønsbaseret vold ikke er defineret i loven og derfor ikke er kriminaliseret tilstrækkeligt. Det sætter mange kvinder i voldsdominerede forhold (ALQST, 2022)

Organisationen har ydermere dokumenteret sager, hvor kvinder er blevet placeret i 'plejeinstitutioner' med det formål at gennemgå en genopdragelsesproces. Dette skyldes, at kvinderne har begået en 'forbrydelse', ved for eksempel at have seksuelle relationer eller ikke adlyde deres mand (ALQST, 2022).

Problematikken har ikke blot været, at man kan straffes for den slags adfærd. Problematikken er bundet i, at kvindelige fangers trivsel har været horribel under denne pleje. Her er der tale om misbrug, omsorgssvigt og dårlige hygiejneforhold. ALQST bekræfter, at flere tilfælde af selvmord eller selvmordsforsøg er rapporteret (ALQST, 2022).

I forhold til noget, der nærmer sig sporten og migrantforhold i forberedelsen af VM i Qatar, dokumenterer ALQST også sørgelige forhold for migrantarbejdere i Saudi Arabien. Værst har det været for hushjælpere og stuepiger. Her har de oplevet at skulle arbejde alle ugens dage og udføre arbejde uden for deres jobbeskrivelse (ALQST, 2022). Dette har blandt andet være sexarbejde og seksuel udnyttelse (ALQST, 2022). I løbet af 2022 var der hyppige rapporter om disse sager, hvor hushjælpere blev udsat for psykisk, fysisk og seksuelt misbrug, men myndighederne har ifølge ALQST sjældent foretaget efterforskninger (ALQST, 2022). Dette kan være en indikation på, at Saudi Arabien ikke ønsker at associeres med disse sager, da det kan udløse store konsekvenser for landets udviklingsplaner og strategiske målsætninger for fremtiden. Det kan samtidig også få store konsekvenser for landets arbejdskraft, da en tredjedel af nationen netop er migrantarbejdere, som kommer fra Pakistan, Indien, Bangladesh, Egypten og Filippinerne (ALQST, 2022). Kvinderettigheder, migrantarbejdere og LGBTQ+ samfundet, har fra organisationens synspunkt ikke været komplekst at bekræfte som værende under begrænsede forhold i Saudi Arabien (ALQST, 2022). Blandt andet er homoseksuelles rettigheder ikke til at tage fejl af;

“Saudi Arabia has no written laws concerning LGBT people or their rights, but it criminalises all sexual relations outside marriage, whether same-sex or heterosexual. In the absence of codified laws, these matters are left to the discretion of judges, who often impose harsh rulings that can include imprisonment and even execution. Cross-dressing or being transgender can attract similar penalties” (ALQST, 2022).

Disse eksempler i ANL har ikke belyst træk af soft power, hvor tiltrækkelsen kommer af indbydende elementer og frihed, som kan tiltrække mennesker. Der er ikke tegn på tiltrækkelse af værdier, diplomati eller international udvikling, men derimod en grotesk umenneskelighed og uretfærdighed, hvis man træder ved siden af landets lovgivning. ANL er en stor kontrast til de informationer, som blev belyst i Vision 1, hvor soft power kom tydeligere til udtryk. Her var faktorer som kvinderettigheder, gæstearbejdere, sundhed og fokus på ligestilling betydelige større indikationer på, at landet forsøger at tiltrække gennem soft power og ved at udstråle, at det ejer sig "Vestens værdier". Det kan ligeledes argumenteres, at de positive tendenser, der blev analyseret i Vision 1, kan have en sammenhæng til, at landet selv er afsenderen, hvilket resulterer i et ønske om at fremme sig selv på en bestemt måde.

Slutteligt i denne del af analysen anses det relevant at inddrage drabsforløbet på Jamal Kashoggi.

''On 7 April 2022, in what ALQST saw as a slap in the face for justice, a Turkish court issued a ruling to suspend the trial of 26 people accused over the killing of Saudi journalist Jamal Khashoggi in the Saudi consulate in Istanbul in 2018, and to transfer the case to Saudi Arabia. In the battle to hold the perpetrators of Khashoggi's murder to account, the trial in Turkey was no replacement for the independent, international criminal investigation ALQST has long called for. Yet, in the absence of justice thus far, including a total miscarriage of justice in the Saudi courts, the Turkish trial offered the chance of at least some justice. Referring the case back to the Saudi kingdom makes it once again appear likely that the guilty will go unpunished'' (ALQST, 2022).

I ovenstående citat bliver det belyst, hvordan regimet i Saudi Arabien har vist sig fra sin mest brutale og konsekvente side. Drabet på Jamal Kashoggi i 2018, som foregik på den saudiarabiske ambassade i Istanbul, er et utroligt omtalt emne (Dyjak, 2021).

I citatet bliver det belyst, hvordan det har været svært at få en afgørelse på sagen, og det giver indikationer på, at det blot er en af flere brutale sager, som Saudi Arabien bestrider for at skjule for resten af verden. Som det blev italesat tidligere i denne analytiske del, så har selvmordssager og misbrugssager på migrantarbejdere haft manglende efterforskninger. I denne sag er det dog betydeligt mere kompliceret, da CIA har anklaget Mohammed Bin Salman for at orkestrere drabet på journalisten (Politiken, 2020).

Kritikken fra Jamal Kashoggi omhandlede blandt andet en kritik af, hvordan kronprinsen og kong Salman forvaltede deres magt i Saudi Arabien, og netop denne kritik fik ifølge CIA kronprinsen til at reagere. Hverken orientalisme eller soft power kommer til udtryk i ANL, da der primært analyseres frem til en meget kontant og magtudøvende version af Saudi Arabien. Organisationen ALQST påviser de brutale metoder, som kronprins Bin Salman er kendt og beskyldt for at anvende og skjule, for at fremme nationens udvikling og moderne reformation. Teorien, der kan analyseres ud fra dette dokument, er soft disempowerment. Dette skyldes de elementer, Brannagan & Guilianotti omtaler, når det kommer til *credible attraction filter*.

Her nævnes det, at tiltrækningen afhænger af intersubjektive og kulturelle faktorer. Stater skal træffe strategiske valg for at identificere, hvem de forsøger at tiltrække, samt hvad der vil findes tiltrækkende hos de valgte målgrupper (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

Her kommer *credible attraction filter* i spil. Dette filter identificerer behovet for at se soft power som en subjektiv og relationen proces, der kræver en fælles forståelse af troværdighed (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

Hvis målgruppen for Saudi Arabien er at tiltrække vestlige turister eller arbejdere, er man nødsaget til at skjule de anklager fra organisationer som ALQST. Dette skyldes en formodning om, at landets troværdighed i deres vision vil anskues som utroværdig. Det stemmer heller ikke i overensstemmelse med ytringsfriheden, som er en vigtig værdi i vestlig kultur (Nissen, 2016).

Analyse af Curses on us – Petrocrats, Terrorists, and Conflict

(Blood oil – Tyrants, Violence and the rules that runs the world)

I denne del af analysen vil der være fokus på Vestens støtte til olieautokratiet. Af alle gulf-lande er Saudi Arabien den nation, man støtter mest, når det kommer til olieimport.

Hovedformålet vil være at belyse de problematikker, som kan forekomme for Vesten, hvis Saudi Arabiens regime en dag skulle vakle. Ligeledes vil der analyseres på etikken i at støtte en nation, som ifølge forfatter Leif Wenar har til formål at fremme et fundamentalistisk islam ved brugen af sine oliepenge (Wenar, 2017).

Wenar nævner i dette kapitel af bogen et vigtigt element om landet. Han nævner den fremtrædende og åbenlyse fakta om Saudi Arabiens olie, nemlig at det rummer verdens største konventionelle oliereserver. Ligeledes nævnes den strategiske aftale med USA, hvor Saudi Arabien har anvendt sin indflydelse på oliemarkedet til at stabilisere verdensøkonomien, hvor USA til gengæld har ydet militær støtte og beskyttelse (Wenar, 2017).

I forhold til tidligere i analysen var der en formodning og analyse af, at Saudi Arabien gerne vil opnå samme strategi som Qatar, når det kommer til anvendelsen af soft power. Der blev påvist faktorer, som gav indikationer på, at Saudi Arabien ville være åbne overfor alle slags mennesker og tiltrække gennem infrastruktur, sportsbegivenheder og underholdningsbranchen. Der skulle derudover være flere rettigheder for kvinder. I denne del af analysen er det andre faktorer af Saudi Arabiens udenrigspolitik, som kommer til udtryk. Her er det et islamisk-spredende regime, som Wenar mener, at Vesten skal være påpasselige med at støtte. Han nævner følgende;

''The regime sprayed out petrodollars to spread Islamic fundamentalism worldwide. Mosques, schools, "study centers"—one American think tank estimates that the Saudis spent more than \$70 billion in a decade-and-a-half campaign to build institutions across Asia, Africa, and Europe. Here young Muslims learned Salafism, the creed that Muslims everywhere should live according to the Islam of the seventh century, including its seventh-century laws about the punishment of crimes and the treatment of women'' (Wenar, 2017).

I dette citat belyses det, hvordan en amerikansk tænketank har anslået, at Saudi Arabien har brugt over 70 milliarder dollars på at sprede islamisk fundamentalisme hen over et halvt årti. Der fremhæves en manglende grad af menneskerettigheder i citatet, da det nævnes, hvordan disse koranskoler og moskeer skulle have haft til formål at belære om islamiske love fra det syvende århundrede. Dette inkluderer love, der handler om afstraffelse af kvinder og mishandling af kvinder. Problematikken i denne udspredelse af islam er først og fremmest, at USA ignorerer denne viden, grunden olieeksporten. Det kan samtidig argumenteres, at USA's afhængighed af olie muliggør Saudi Arabiens udspredelse af fundamentalistisk islam (Hall, 2018).

Der kan argumenteres for, at Saudi Arabien bevidst forsøger at afpresse Vestens behov for olie, og derfor må ignorere disse eksempler af udbredelse af islam, som Wenar påpeger. Denne anvendelse af magt nævner Joseph Nye i sin forklaring af soft power. Han nævner, at økonomi spiller en rolle, når det kommer til tiltrækning. Saudi Arabien er nemlig et af de lande, hvor magt skal have sin berettigelse. Med det menes det, at Saudi Arabien agerer på den internationale scene som en nation, der har ret til at udføre magtanvendelse, der kan virke relativt voldsom. Wenar nævner her Saudi Arabiens koalition i Yemen som et eksempel på denne magtanvendelse (Wenar, 2017).

Men denne form for magt behøver ikke være militært, ifølge Nye. Det kan også forekomme via andre metoder, såsom økonomi og diplomati (Nye, 2004). Når der pointeres, at Saudi Arabien har brugt så mange milliarder på at udbrede islamisk fundamentalisme, giver dette en klar formodning om, at Saudi Arabien har været gode til at handle på en ønskelig måde for at opnå deres målsætning på den internationale scene. Der skal nemlig økonomiske midler til for at skabe soft power, og det kan argumenteres, at det er formålet, som Saudi Arabien har forsøgt via denne handling.

''The regime sprayed out petrodollars to spread Islamic fundamentalism worldwide''
(Wenar, 2017).

Dette citat beskriver, at Saudi Arabiens strategi har en effektiv virkning. Det kan argumenteres, at denne effektivitet sker igennem en økonomisk handlefrihed. Det er på den måde, at nationen opnår soft power for at udbrede deres egen form for ideologi. Det er ligeledes den samme strategi, som de anvender i sportsverdenen. Den samme økonomiske frihed bliver naturligvis begrænset af FFP (Uefa financial fair play Regulations) og Premier League-kommissionen, som har regler og vilkår over for økonomisk overforbrug (UEFA, 2018).

Det ændrer ikke på den gennemførte strategi. At have betydelig økonomisk overskud, som stadig formår at tiltrække prominente sportsstjerner som Cristiano Ronaldo og Neymar, og betale summer, der overskrider næsten enhver konkurrence globalt (Coogan, 2023).

Yderligere illustrerer citaterne en relation mellem Saudi Arabiens ageren i international politik og sportsverdenen på den internationale scene. Denne ageren påviser Saudi Arabiens fortolkning af, hvordan deres syn på verden er, et socialkonstruktivistisk synspunkt, da de er bekendt med, at de kan opnå mål gennem økonomisk magt.

Qatar

På samme måde som beskrivelsen af Saudi-Arabien er det her essentielt at præsentere Qatar som en nation. Dette gøres ud fra samme formaliteter som i beskrivelsen af Saudi Arabien. Qatar er en markant mindre nation end Saudi-Arabien, med betydeligt færre indbyggere. Landet har en befolkning på 2,7 millioner mennesker, hvoraf flertallet faktisk udgøres af migranter (Human Rights Watch, 2020). Mange af disse migranter har været i beskæftigelse på byggepladserne i forberedelserne til VM i 2022. Desværre mistede mange af migranterne livet under slavelignende forhold (Human Rights Watch, 2022).

Disse migranter kommer primært fra økonomisk ugunstige lande, hvor folk ønsker at tjene flere penge til deres familier. De mest almindelige nationaliteter blandt disse migranter er fra lande som Indien, Indonesien, Nepal og Sri Lanka. Det er også værd at nævne kafala-systemet i forbindelse med disse migrantarbejdere og Qatars systematiske kontrol af arbejderne. Dette system sikrer, at migrantarbejderne er underlagt systemet og ikke har mulighed for at skifte job eller forlade landet under nogen omstændigheder (Human Rights Watch, 2022).

Trods krænkelse af menneskerettighederne har Qatar fortsat ambitionen om at anvende soft power inden for sportsverdenen, samt en anerkendelse for at være betydningsfuld nation gennem sponsorater og værtskab (Elwood, 2023).

Analyse af Qatars national vision 2030

Qatars nationale vision er baseret på fire søjler. Det første punkt er menneskelig udvikling, hvor formålet er at udvikle hele befolkningen, så de kan opretholde et velfungerende samfund. Det næste punkt er social udvikling, hvor Qatar stræber efter at udvikle et retfærdigt og omsorgsfuldt samfund baseret på høje moralske standarder. Dette samfund skal også spille en betydelig rolle på det globale marked og fungere som en partner for udvikling. Det tredje punkt er økonomisk udvikling, hvor målet er at skabe en konkurrencedygtig og diversificeret økonomi, der kan imødekomme befolkningens behov og sikre en høj levestandard nu og i fremtiden. Slutteligt fokuseres der på miljøudvikling, hvor Qatar lægger vægt på at håndtere miljøet, så der opnås harmoni mellem økonomisk vækst, social udvikling og miljøbeskyttelse (Vision2, 2008).

Disse fire punkter vil blive analyseret kronologisk, da landets vision og ambitioner er bundet af de nævnte søjler.

Som tidligere nævnt i specialet fik Qatar og Emir Al-Thani en indsigt i 1990'erne om, hvordan soft power skulle udgøre grundlaget for landets udvikling. Denne udvikling kræver handling fra befolkningen og kommer ikke uden fundamentale vilkår, der skal støtte befolkningen. Dette omfatter udviklingen af uddannelses- og sundhedssystemet for at øge den effektive deltagelse af borgere på arbejdsmarkedet. Samtidig skulle Qatar fortsætte med at tiltrække flere kvalificerede migrantarbejdere og udenlandske arbejdere til landet på alle arbejdsområder (Vision2, 2008).

''Qatar aims to build a modern world-class educational system that provides students with a first-rate education, comparable to that offered anywhere in the world. The system will provide citizens with excellent training and opportunities to develop to their full potential, preparing them for success in a changing world with increasingly complex technical requirements. The system will also encourage analytical and critical thinking, as well as creativity and innovation. It will promote social cohesion and respect for Qatari society's values and heritage and will advocate for constructive interaction with other nations''
(Vision2, 2008).

I dette udsagn bliver Qatars hensigter klart og tydeligt udtrykt, idet det også nævnes, hvordan man ønsker et uddannelsessystem på niveau med andre steder i verden. Samtidig erkendes det, at et lignende system allerede er tilgængeligt andre steder (Vision2, 2008). Det bemærkelsesværdige i citatet er imidlertid ikke kun ambitionen om et forbedret uddannelsessystem, men også betoningen af retten til analytisk og kritisk tænkning, samt kreativitet og innovation. Her kommer orientalismen til udtryk, da nationen synes at tillade ytringsfrihed og kritisk tænkning. Dette modsiger den omfattende kritik fra Vesten, der har været rettet mod Qatar og retten til ytringsfrihed (Keita et al., 2022). Det illustrerer også en anvendelse af soft power, idet man forsøger at tiltrække gennem almindelige love, som Vesten er bekendt med. Det kan ligeledes resultere i opnåelsen af at fremstå legitim og troværdig, da man offentliggøre friheden til dette gennem en offentlig vision.

Det kan argumenteres at citatet formidler, hvad Vesten gerne vil høre, men formålet er ikke nødvendigvis kun at tiltrække Vesten. Målgruppen kan lige så vel være at tiltrække migrantarbejdere, der skal bidrage til at styrke landets økonomi og arbejdskraft. Hvis man ser bort fra migrantarbejdernes bidrag til den økonomiske udvikling, nævnes der også en målsætning om et styrket sundhedsvæsen. En del af orientalismen udspringer af, at Vesten er dømmende og ønsker en magtrelation, hvor de er dominerende i forhold til orienten. Ud fra ønsket om at styrke både sundhedsvæsenet og uddannelsessystemet samt retten til at ytre sig, kan det argumenteres at Qatar er klar til at imødekomme de udfordringer, som landet ønsker at adressere. Dette afspejles også i de tre næste punkter.

Den sociale udvikling indeholder en meget interessant pointe, som kan sammenlignes med vision 1, når det kommer til det sociale liv i begge lande.

“Women will assume a significant role in all spheres of life, especially through participating in economic and political decision-making” (Vision2, 2008).

Årsagen til, at kvinderettigheder og kvinders vilkår skal klarlægges, kan findes på de tidspunkter, hvor Qatar og Saudi Arabien offentliggjorde deres visioner. Derudover skal formålet og målsætningerne for nationerne også tages højde for. Hvis der først kigges på Qatar, så var deres ønske i 2008 at få værtskabet for VM og udvikle sig globalt gennem sportssponsorater og sportsbegivenheder. Derfor kan det antages, at nationen ønskede at

understrege sit synspunkt om kvinderettigheder, da man samtidig kunne være opmærksom på Vestens forståelse af islamisk lov, som også gælder i Qatar. Dette er samtidig en anvendelse af soft power, da ønsket er at tiltrække og opnå det, man ønsker. Hvis nationen ikke havde præciseret vigtigheden af kvinderettigheder, kunne der stadig være kritik rettet mod sharia-lovgivningen fra et vestligt perspektiv, mens det nu fastslås af Qatar, at der er fokus på kvinderettigheder, og at kvinder skal være med til at forme nationens sociale udvikling.

Det tredje punkt er den økonomiske udvikling, som er vokset, hvis man betragter det fra et sportsligt perspektiv. Qatars økonomiske strategi sigtede mod global udvikling. Sportsligt er det tidligere blevet belyst, hvordan Qatars sponsorater strækker sig over hele verden. Qatar har formået gennem aftaler og sponsorater at etablere sig som et internationalt brand, hvilket er en egenskab som Saudi Arabien i disse tider forsøger at kopiere. Ifølge Nyes forståelse af soft power skal hensigter og målsætninger være legitime og moralske for at lykkes. I vision 2 nævnes følgende:

''A vibrant Qatari economy is the foundation on which economic prosperity and steady improvement in livelihoods will be built. Sustaining prosperity over the long term requires wise management of exhaustible resources to ensure that future generations inherit ample means to meet their aspirations. This management must secure optimum utilization of these resources and create a balance between reserves and production, and between economic diversification and the depletion of nonrenewable hydrocarbon resources'' (Vision2, 2008)

Ud fra dette citat kan det argumenteres, at Qatars strategi er legitim, da nationen er opmærksom på sine ressourcers begrænsninger og styrker. Dette indikerer, at Qatar har klare forventninger til, hvordan nationen skal sikre sin økonomi. Der er derfor ingen tvivl om, at Qatar's økonomi er afhængig af naturressourcer, hvilket nødvendiggør en overvejelse af alternative måder at sikre deres fremtid på (Steinberg, 2023). Dette gælder også for Saudi Arabiens plan om at sikre sig gennem andre indtægtskilder end olieeksport, da ønsket også er at være uafhængig af udelukkende olie (Heide, 2023). I denne kontekst kan sporten være et afgørende fokus, da den kan spille en stor rolle for at opretholde en økonomi, der sigter mod fremtidig velstand. Sporten kan anses som en økonomisk sidegevinst i forhold til de investeringer, nationen foretager i sponsoraftaler og afvikling af sportsbegivenheder. Samtidig kan den dog også være afgørende for den økonomiske fremtid, da det er en nation, der er afhængig af sine naturressourcer.

Efter belysningen af de punkter, som Qatar har præsenteret i denne analysedel, er det værd at drøfte Helle Malmvigs syn på nationen. Malmvigs syn italesættes for at sætte det hele i kontrast til Edward Saids orientalisme, da deres synspunkter går hånd i hånd. Malmvig omtaler blandt andet følgende om uddannelsesudviklingen i Qatar;

'' Qatar har fra starten – i modsætning til f.eks. Saudi-Arabien – villet bruge sine olie- og gas pengene fornuftigt og langsigtet og har fået nogle af de bedste universiteter i verden til Doha '' (Malmvig, 2022a).

Malmvig argumenterer for, at Qatar reelt set har formået at bruge sin soft power fornuftigt, hvorimod Saudi Arabien i mange år har forspildt den mulighed, man også har haft. Derudover beretter hun også, at Qatar har fungeret som fredshjælpere i krige, som Vesten ikke har formået at have kontrol over, hvilket understøtter Saids argumenter om Vestens forvrængede fortælling om Østen. Dette kommer til udtryk i følgende citat:

''Qatar har f.eks. lavet konfliktløsning i Libanon, Yemen, Afghanistan, mellem israelere og palæstinensere og internt mellem palæstinenserne. Det var også Qatar, der hjalp amerikanerne ud af Afghanistan under den kaotiske evakuering sidste år, og i dag er Qatar USA's diplomatiske repræsentant i Kabul'' (Malmvig, 2022a).

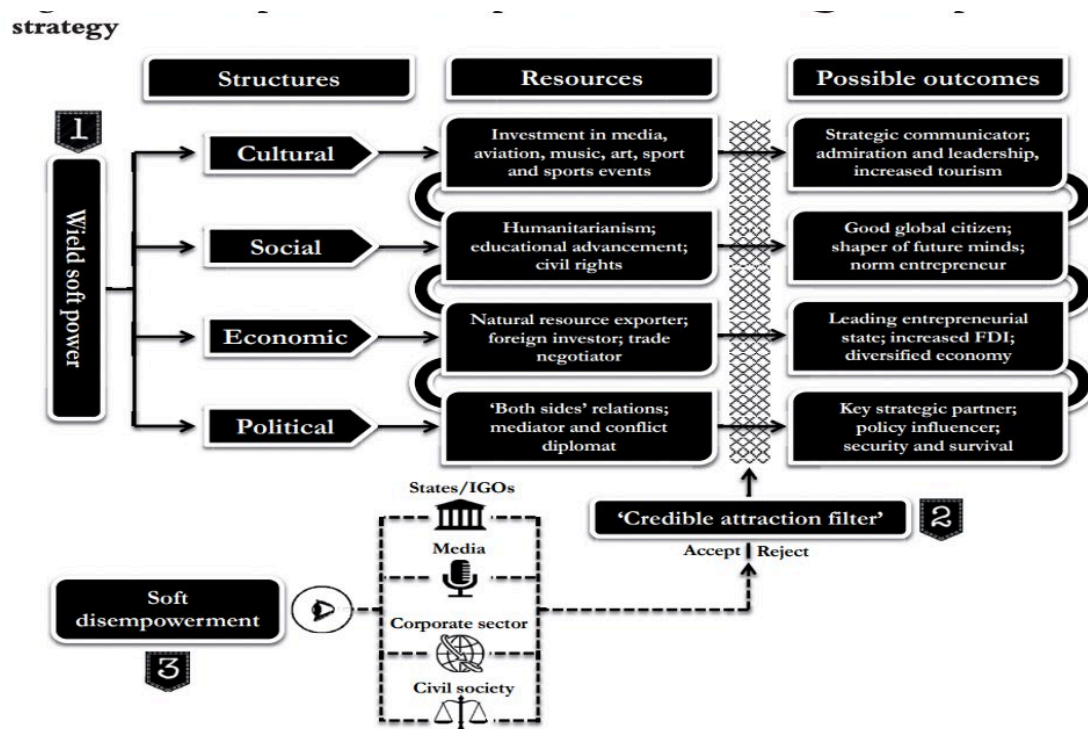
Dette er blot ét ud af mange eksempler på de manglende positive fortællinger om Qatar, som på mange måder stemmer overens med deres vision for 2030 og som ikke italesættes, når der ellers har været massiv kritik af deres behandling af migrantarbejdere og homoseksuelles rettigheder. Denne kritik har også været legitim, for som Malmvig nævner, er det ikke en undskyldning, at flere tusinde migrantarbejdere døde under slavelignende forhold, men argumentet er dog stadig, at man ikke skal fordømme nationen fra et vestligt perspektiv, da man selv har ageret kritisk i krige i Mellemøsten og i behandling af egne flygtninge (Malmvig, 2022a).

Qatar's Human rights record in the World's spotlight

Som det er omtalt tidligere i specialet, har kritikken væltet over Qatar i forhold til brud på menneskerettigheder. I denne del vil der analyseres på en rapport fra Human Rights Foundation (HRF), som præsenterer en lang række eksempler på manglende

menneskerettigheder. Her er der tale om behandlingen af migrantarbejdere, krænkelse af basale kvinderettigheder og systematisk vold rettet mod civile og politiske rettigheder. Det er som bekendt ikke første gang, at en autoritær stat har fået muligheden for at afholde et VM eller OL, som Qatar fik muligheden for. Så sent som i 2018 fik Rusland selvsamme ære. I dokumentet nævnes det dog til forskel fra Rusland, at Qatars regering har brugt sine stærke internationale relationer med vestlige demokratier til at føre sig frem som et mere progressivt land end f.eks. Saudi Arabien. Man forsøgte altså igennem VM 2022 at fremme sig selv som en attraktiv turistdestination og som en vigtig og diplomatisk samarbejdsnation (Keita et al., 2022).

Tidligere i specialet blev begrebet kafala-systemet introduceret. Et system, der skulle sørge for at styre migrantarbejdernes rettigheder. Systemet sørger blandt andet for, at deres kontrakter ikke kunne brydes, og at hvis dette skulle ønskes, så kunne det resultere i konsekvenser, såsom at de ikke kunne forlade landet (Keita et al., 2022). Konsekvensen af bruddet på menneskerettigheder fra Qatars perspektiv kan ende ud i et tilbagefald for nationen. Her kommer en af pointerne fra soft disempowerment til udtryk, da en vellykket konvertering fra statsressourcer til resultater ikke kun er afhængige af at tiltrække, men også af ressourcer, der er troværdige blandt den internationale befolkning (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

Figur 3 (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018)

Denne figur som også blev præsenteret i teorien, er skitseret ud fra forskningen i Qatars soft power bestræbelser og i de måder, hvorpå nationale ledere udøver soft power gennem sportsbegivenheder (Brannagan Michael & Giulianotti, 2018).

Årsagen til fremvisningen af denne figur igen er at give indblik i, hvordan Qatar kan risikere et tilbageslag i deres anvendelse af soft power. Det er især værd at fokusere på begrebet *credible attraction filter*, som også blev præsenteret i teoriafsnittet.

Hvis fokuset på menneskerettigheder har en betydende effekt på tiltrækningen, kan *credible attraction filter* være det, der sætter en grænse for Qatars udvikling og formål.

Menneskerettigheder, som har fyldt en del i fortællingen om Qatar og VM i 2022, har hidtil ikke haft den store konsekvens for hverken nationen eller Saudi Arabien, som lige nu er favoritter til at få værtskabet for VM i 2034. Alligevel er det vigtigt at forstå, at de filtre, som disempowerment beskriver, ikke skal brydes, da det kan komme i vejen for fremtidig udvikling. Denne disempowerment kan således nedbryde den troværdighed og legitimitet, som er en del af Nyes argumenter i beskrivelsen af soft power (Nye, 2004). Et af de andre helt store menneskerettighedsemner under VM i 2022 var LGBTQ+-samfundets rettigheder og vilkår i Qatar. Store dele af Vesten forsøgte at italesætte problemet, både igennem medier, men i særlig grad gennem organisationer. Alt fra Amnesty International til DBU. I dokumentet omtales de manglende rettigheder for LGBTQ+ samfundet. Der nævnes her:

“The government of Qatar surveils and arrests LGBTQI+ people based on their online activity.66 Because of this, LGBTQI+ people in Qatar have reported a hesitancy to go on online dating apps” (Keita et al., 2022).

Dette fremviser en manglende tolerance over for homoseksuelles rettigheder, på trods af at Qatar faktisk reklamerede med, at der ville være tolerance og inkludering af alle slags mennesker op til VM (Keita et al., 2022). Man kan argumentere for, at denne problematik er mere kompleks for Qatar at håndtere end migrantarbejdere. Homoseksualitet stemmer ikke overens med hverken sharia-lovgivning eller den arabiske kultur og værdier (Al-Qawim, 2015).

Derfor bragte det stor medieomtale, da blandt andet Danmark i fællesskab med Tyskland, Holland, Wales, England og Belgien ønskede at illustrere problematikken og de manglende

rettigheder over for homoseksuelle ved at forsøge at bære 'one love' armbindet som anførerbind inden deres første kamp (Reuters, 2022). Armbindet skulle symbolisere, at der er plads til alle slags mennesker uanset hvad kønsorientering. Det er en formalitet, der også foretages i Premier League i England for at neutralisere emnet. FIFA afviste dog hurtigt forslaget og slog hårdt ned på denne idé. I stedet så man det tyske landshold holde sig for munden under deres holdbillede inden deres kamp mod Japan i protest over for Qatars handlinger og krænkelse af menneskerettigheder (Reuters, 2022).

Til trods for den voldsomme dækning af disse protester og forsøg på at afdække rettighederne for LGBTQ+, findes det passende at undersøge nogle af Saida argumenter, til at analysere denne problematik. Man kan også argumentere for, at det er et problem for Vestens borgere, at Qatar lever under de regler og love som er vedtaget, herunder Sharia-lovgivningen. Det bør dog ikke ændre det faktum, at der er andre alternativer at håndtere menneskerettigheder på, end at påpege fejl på identiteten af en nations værdier.

Den verdensforståelse som Vesten har, stemmer ikke nødvendigvis overens med Qatars, da den er bundet af islamiske værdier. Disse islamiske værdier er ikke så stærke og markante som Saudi Arabiens, men ifølge Saida argumenter, er dette et af Vestens "svagheder" (Said Wadie, 1978). Man forsøger at skabe en magtrelation, der underminerer Østens værdier og verdensforståelse, idet man forsøger at iscenesætte sine egne verdenssyn som de rigtige og moderne (Said Wadie, 1978).

Analyse af Qatar's foreign policy

For at forstå Qatars ageren og anvendelse af soft power er det nødvendigt at analysere og dokumentere deres udenrigspolitiske standpunkt og formål. Her er både internationale handlinger og relationer vigtige at belyse, da det kan give forståelse for, hvad Qatar har lykkes- og mislykkes med at skabe forud for VM i 2022 især.

I den sidste del af analysen om menneskerettigheder blev Tysklands holdbillede omtalt. Som bekendt holdt landsholdet sig for munden under et holdbillede inden deres kamp mod Japan. Denne aktion blev hyldet af flere vestlige politikere og medier, men det er vigtigt at se det som en kontrast til, hvordan Tyskland som nation agerer op til VM.

I november 2022 oplyste Qatars energiminister Saad Sherida Al-Kaabi, at Qatar skal sende to millioner ton flydende naturgas til Tyskland i en aftale, der varer fra 2026 og 15 år frem

(Ritzau, 2022). Denne aftale skulle ifølge energiministeren fra Qatar være med til at bidrage til energisikkerheden i Tyskland og Europa. En udmelding, der også bekræfter Malmvigs argumenter om, at Qatar foretager udenrigspolitiske beslutninger, der gavner Europa og Vesten, og som ikke får samme medieomtale som de negative skræmmekampagner, der har været uddelegeret.

I dokumentet nævnes netop gaseksport som en drivkraft i Qatars strategiske planer for at iscenesætte sig på den internationale scene. Det nævnes, at landet har den tredjestørste mængde af gasreserver efter Iran og Rusland, og det er en gave, de vil benytte i international forstand. Yderligere nævnes det, at sanktionerne rettet mod netop Iran og Rusland skal være med til at skabe flere aftaler og internationale relationer for Qatar, i og med at det skaber plads til dem på det internationale marked (Steinberg, 2023).

I dokumentet tydeliggøres også Qatars anvendelse af soft power, som har haft indvirkning på deres fremtrædende rolle for at kunne skabe flere handelsaftaler og styrke deres relationer. Det lyder følgende:

‘By investing in media, culture, and education, by promoting tourism and hosting sporting events, the emirate seeks to raise its profile and become as indispensable in these areas as it is a global gas supplier and an ally of the USA in the Gulf. Here, too, Qatar’s ambition is to garner vested interest in its continued existence in as many states as possible. The Qatari leadership is working purposefully to make Doha a media, cultural and sporting capital of the Arab world and beyond.’ (Steinberg, 2023).

Det bliver slået fast, at en del af Qatars strategi i høj grad også har været sport og sportsbegivenheder, som skulle tiltrække sig opmærksomhed og styrke deres udenrigspolitiske strategi. Dette nævnes sammen med deres investeringer i medier, kultur og uddannelsessystemet, som tidligere i analysen blev belyst som hovedformål for udvikling i deres vision 2030. Når det kommer til Qatars udenrigspolitik, er det derfor ikke svært at argumentere for, hvor sigende soft power har været for deres strategi og formål. Det skulle være gennem tiltrækning af især sport, som har kunnet bane vejen for store gasaftaler med blandt andet Tyskland og USA, som også nævnes i dokumentet som en vigtig allieret.

''The emirate's leadership tried to compensate for its weakness primarily by establishing close ties with the USA. Qatar achieved this goal when the US military established a presence at the al-Udaid airbase in 2003. Thereafter maintaining and expanding relations with the USA remained by far the most important goal of Qatari foreign and security policy – until now'' (Steinberg, 2023).

Det er hertil vigtigt at forstå, at Qatars udvikling af soft power kom fra gaseksportens gevinst. I dokumentet skal det forstås, at Qatars voksende indtægter fra gas- og olieeksport var medvirkende til, at landet nu forsøgte at ekspandere. Dette skulle gøres igennem soft power, hvor nationen nu fik øjnene op for indtægter i form af sport, underholdning, kultur, turisme og uddannelse (Steinberg, 2023).

Et element, der tidligere har været nævnt i forbindelse med Qatar, er det islamiske aspekt, som er landets religion, samt faktummet, at det er efter islamisk lov, man lever. I forbindelse med landets udenrigs- og geopolitiske standpunkt er det derfor relevant at nævne Qatars rolle i det arabiske forår.

''With the beginning of the Arab Spring, the Qatari leadership changed its strategy and rarely acted as a mediator. It now openly took sides with the protest movements in Tunisia, Egypt, Libya, and Syria, as well as with Islamist forces associated with the Muslim Brotherhood, which seemed to emerge as winners of the upheavals in the course of 2011. Qatar apparently wanted to create a new regional order in alliance with the Islamists, in which the emirate would assume a dominant role'' (Steinberg, 2023).

Qatar tog en radikal beslutning om at støtte op om det muslimske broderskab, hvor de især mellem 2011 og 2013 tog et ledende initiativ i Libyen og Syrien. Kortvarigt var nationen en førende magt blandt dens arabiske naboer (Steinberg, 2023). Qatar opfordrede nemlig medlemmer af den Arabiske liga til en etablering af en flyveforbudszonen over Libyen og dermed en militær intervention, som blev mulig med FN's sikkerhedsresolution i 2011. Udover det var Qatar også den første nation ud over Frankrig, der anerkendte den nationale overgangsproces, da man skulle legitimere regeringen i Libyen (Steinberg, 2023).

Denne ageren og sympati for islamismen er en faktor, som også er med i fortællingen om Qatars udenrigspolitik, da det har stor betydning for landet, at man respekterer og tilpasser sig deres kutyme og værdier. Dette broderskab forsøgte de at bevise og kapere, som Malmvig

også italesatte tidligere i analysen, hvor man har ageret fredspartner i konflikter, der f.eks. inkluderede Libyen, Yemen og Syrien (Malmvig, 2022a).

Diskussion

Som følge af ovenstående vil der her forekomme en diskussion af de analytiske argumenter og belysninger, som er bearbejdet ud fra analysen. Der vil blive udpeget forskelle og ligheder ved Saudi Arabien og Qatars brug af sportswashing, anvendelse af soft power, og hvordan det orientalistiske perspektiv kan forsvare den pågældende nation ud fra de beretninger, der er analyseret på krænkelser af menneskerettigheder og deres udenrigspolitiske ageren.

Derudover vil der diskuteres de ønskede målsætninger, som der især nævnes i vision 1 og 2 fra Qatar og Saudi Arabien, da der er en forventning om, at disse kan udfordres ud fra de elementer og argumenter, som de andre dokumenter påviste.

I Qatars vision er der en klar og tydelig strategi, som er baseret på fire hovedpunkter, der blev belyst i analysen. Disse fire hovedpunkter giver et indblik i, hvad Qatars formål er med disse og hvilke forventninger man kan tillade sig, hvis man bliver ved med at udvikle sin økonomi og sin befolkning. Det er især ambitionerne om en oplyst og uddannet befolkning, som giver et billede af legitimitet. I kontrast til vision 1 (2016), nævnes mange af de samme punkter som i Qatars vision. Der kan dog argumenteres for, at Saudi Arabiens visioner reklameres ved at man påpeger investeringer og hvor man befinder sig på skalaer ud fra de emner, der italesættes i visionen.

Det kan eksemplificeres i afsnittet om Women's empowerment. Her påpeger man, at over en tredjedel af alle små og mellemstore virksomheder i Saudi Arabien drives eller ejes af kvinder (Vision1, 2016). Det kan være et tegn på Saudi Arabiens strategi og anvendelse af soft power, hvor det er direkte tiltrækning og informationer, som prioriteres. I Qatars vision nævnes kvinder i en både familierelateret og social kontekst, idet man blot italesætter, at kvinder skal kunne spille en væsentlig rolle på alle livets områder (Vision2, 2008). Det er ikke i samme grad reklameret ud fra statistikker eller omtale i forhold til, at der også er investeret i en kvindelig fodboldliga i Saudi Arabien (Vision1, 2016).

Generelt forekommer mange af de samme pointer i Vision 1 (2016) og Vision 2 (2008). Der ønskes udvikling inden for sundhed, uddannelse, miljø og økonomi. Hvad der er interessant at diskutere, er det ønskede selvbillede af modernisme fra begge nationer, som kommer til udtryk. Alligevel kan man antage, at der er en særlig betydning i at nævne islam og

værdierne, som landene er bygget på. Årsagen til, at dette findes interessant at diskutere, skyldes de lempelser, som Saudi Arabien har foretaget ved alkoholoven, og Qatars lempelser af kafala-systemet. I PTC blev det belyst, hvordan Saudi Arabien havde investeret over 70 milliarder dollars på at sprede fundamentalistisk islam gennem opbyggelse af koranskoler og lignende. Dette er på trods af, at man forsøger at fremme det selvbillende af et nyt og moderne land, hvor der er plads til alle. De foretagne handlinger, som Bin Salman foretager, modsiger på mange måder de statistikker, som blev belyst i analysen, men det kan argumenteres, at det kan være en del af den strategiske anvendelse af soft power, som forsøges at triumfere. Qatar derimod nævner også religionen og en forventning om, at denne respekteres i landet, da landet er bygget på dets love. Qatar var under VM i 2022 udsat for meget kritik grundet en antagelse af, at deres islamiske love ikke er i overensstemmelse med afholdelsen af et VM. I en artikel fra Gulf Times belyses det, hvordan Qatar afholdt det sikreste VM nogensinde, med et få antal anholdte mennesker (Gulf Time, 2022). I en afspejling til EM i 2020 var det nærmest stik modsat. I finalen, der blev afholdt i London, blev 90 fans arresteret, og 19 betjente og vagter såret i skandaløse scener, hvor flere engelske fans forsøgte at tvinge sig igennem stadion, og mange civile kom til skade under disse scener (Sridhar, 2021). Derfor kan man diskutere Vestens position til at fordømme Qatars afholdelse af VM. Trods restriktioner for køb og indtagelse af alkohol, formåede Qatar at undgå uroligheder blandt tilskuere og skabe et optimalt arrangement. Fokusset på menneskerettigheder spillede stadig en stor rolle, og flere LGBTQ+ aktivister forsøgte at fremme dette tema ved at flage med regnbueflag på stadions. Ifølge en artikel fra TIME oplevede flere af disse aktivister problemer, da de vandrede i Dohas gader og stræder med regnbueflag, men i artiklen kommer det ligeledes til udtryk, at ingen af dem blev anholdt, men i stedet fik de besked på at skjule deres budskab (Rajvanshi, 2022). Det orientalistiske perspektiv kommer til udtryk her, da det kan argumenteres, at disse aktivister forsøger at krænke et lands love og suverænitet, mens Vesten forsøger at skabe et dårligt billede af Østen, som i dette tilfælde er Qatar, ved konstant at anklage nationen for dens manglende åbenhed over for LGBTQ+. Denne sag kan også fra et vestligt synspunkt være fremprovokeret af Qatars udtalelser. En FIFA-repræsentant udtalte følgende lige op til VM:

“They won’t get into trouble for public displays of affection,” (Rajvanshi, 2022).

Denne udtalelse giver en indikation på anvendelsen af soft power, da man forsøger at fremvise et moderniseret billede af sine politiske idealer og kulturelle åbenhed, så den fremstår legitim overfor andre lande eller aktører (Nye, 2004).

Dog kan soft disempowerment forekomme, når sådanne udtalelser ikke bliver overholdt, og man som aktør i forvejen er presset af et kritisk søgelys.

Her forsøger man at formidle information, der skal findes troværdig, men hvis denne udtalelse eller handling ikke findes legitim, kan der opstå et tilbageslag i forsøget på at anvende soft power.

Tidligere i specialet nævnte undertegnede, at nationer som USA og Rusland også har fået tildelt VM-værtsskaber, men uden samme kritiske søgelys. Årsagen til denne udtalelse skyldes den betydelige medieomtale og kritik fra medierne under VM i Qatar samt Saudi-Arabiens omfattende investeringer i sporten, især fodbold. I et indlæg fra imamen Naveed Baig beretter han om det hykleri, som er foretaget af Vestens mediebevågenhed rettet mod Qatars monarki (Baig, 2022). Han eksemplificerer blandt andet hykleriet fra Vesten i form af gasaftaler med både Tyskland og Danmark samt Qatars alliance med Vesten og Ukraine i deres konflikt med Rusland (Baig, 2022).

Hvad der kan diskuteres her, er dog, om Qatar ikke tager parti med det parti, hvor det gavner dem økonomisk, da det tidligere i analysen blev belyst, at Qatar opnår økonomisk gevinst på Ruslands bekostning. Dette belyses i en artikel fra New York Times, hvor energieksperten for Center for Strategic and International Studies, Ben Cahill, sagde følgende:

“Qatar is a better position than anyone else in Europe. This is their moment. Everyone in the worlds needs them” (Clifford, 2022).

Som Baig uddyber, er hykleri et moralsk spørgsmål og det moralske spørgsmål er noget Helle Malmvig også omtalte, da hun sagde følgende;

“Samtidig rumsterer tvivlen i mig. Det kan godt være, at krikken af Qatar tit forlader sig på orientalistisme og dobbeltmoral, men det bortforklarer jo ikke de tusindvis af døde migrantarbejdere og de mange, der lever under kummerlige forhold, mens de slæberbetonen til midlertidige fodboldstadioner i 40 graders hede” (Malmvig, 2022a).

Dette citat understøtter til dels Baigs beretning om, hvorvidt det er forsvarligt at bruge 240 milliarder dollars på 64 kampe, men det ændrer dog ikke på diskussionen i forhold til, hvad der ligger til grund for, at andre nationer som USA ikke får samme medieomtale, når de byder på værtskaber. Er det grundet det orientalistiske syn, hvor Østen helst skal undermineres så meget som muligt, så magtrelationen mellem Østen og Vesten bibeholdes? Det indikerer et argument om, at Vesten forsøger at skabe en stereotypisk og nedværdigende fremstilling af Qatar, således ens egne politiske idéer forekommer som det overlegne (Said Wadie, 1978).

FIFA-præsident Gianni Infantino var også ude med en markant melding forud for VM, da han blev adspurgt til menneskerettighederne i Qatar. Han nævner følgende;

''What we Europeans have been doing for the past 3,000 years we should be apologizing for the next 3,000 years before we start giving moral lessons to people'' (Sky News, 2022).

Det er en pointe, der understøtter teorien om, at der muligvis er manglende anerkendelse og selvindsigt fra Vestens side, når det kommer til menneskerettigheder. I analysen var der en klar fremvisning af Saudi Arabiens og Qatars brud på menneskerettigheder, hvilket kunne eksemplificeres ved behandlingen af migrantarbejdere, kafala-systemet og det mest kendte eksempel, drabet på Jamal Kashoggi.

Alligevel kan der herske tvivl om, hvordan disse sager kan få så voldsom international medieomtale og kritisk søgelys, når man retter blikket mod krigshandlinger foretaget af USA og Rusland. Da krigshandlingerne og de mulige krigsforbrydelser kan være komplekse at konkludere på, er der i stedet valgt at eksemplificere den manglende mediebevågenhed på USA's behandling af migranter og flygtninge. Amnesty belyser her, hvordan flere tusinder af asylansøgere blev udvist nådesløst til Mexico eller andre hjemlande på trods af usikkerhed om deres fare i denne proces (Amnesty, 2023). Dette er bare et nutidigt eksempel på den forskelsbehandling, som Said forsøger at fremhæve i sine argumenter.

Når man ser på Infantinos pointe, der inkluderer de sidste 3000 år, kan man tage udgangspunkt i Abu Ghraib, som var et torturkammer anvendt af USA under krigen i Irak i 2003. Her torturerede flere amerikanske soldater både kvinder og børn og dokumenterede disse forfærdelige hændelser (Mastroianni, 2013). Der findes flere historiske hændelser, hvor

Vesten kan stå til ansvar, herunder krige, kolonier og interventioner i lande, som ikke har haft mulighed for at gøre noget. Dette sætter Infantinos perspektiv i en relevant kontrast til, at menneskerettighederne i Qatar og Saudi Arabien først kan ændres, når denne handling anses som et menneskeligt magtmisbrug og ikke kun som noget karakteristisk for Mellemøsten.

Konklusion

Formålet med specialets undersøgelse har været at undersøge Qatar og Saudi Arabiens bestræbelser på at opnå politisk succes ved hjælp af sportswashing og soft power. Grundet en personlig og faglig interesse for dette felt, har formålet været at indsamle empirisk viden gennem dokumenter og artikler. Dette har resulteret i nedenstående problemformulering:

Hvordan forsøger Qatar og Saudi Arabien at opnå politisk succes ved hjælp af sportswashing og soft power?

Som nævnt har formålet været at indsamle empirisk viden gennem dokumenter. Dette skyldes et valg om, at undersøgelsen skulle foretages ud fra en kvalitativ tilgangsmetode, som i specialets tilfælde blev kvalitativ indholdsanalyse. Denne tilgangsmetode har bidraget til at dokumentere og fremvise pointer i analysen, der har haft til formål at besvare problemformuleringen så godt som muligt.

Med udgangspunkt i undersøgelsens valgte teorier var der en formodning om, at Qatar og Saudi Arabiens anvendelse af sportswashing og soft power inkluderede mange komplekse og etiske faktorer. Disse faktorer omfatter menneskerettigheder, udenrigspolitiske handlinger, internationale relationer, internationale samarbejdsaftaler, kulturelle aspekter samt sportslige investeringer fra de to nationer. For at udfordre disse perspektiver var der et ønske om at inddrage orientalisme og Helle Malmvigs kritiske synspunkt på den voldsomme kritik, især rettet mod Qatar og FIFA VM i 2022.

Ud fra analysens faktorer kan det konkluderes, at Qatar og Saudi Arabien forsøger at anvende sporten og soft power til at opnå en særlig politisk status gennem deres massive økonomiske midler og ambitioner om at manifestere sig som moderniserede og udviklingsparate lande. Deres ihærdighed viser sig tydeligt ved tendenser til at tiltrække både sportsfolk, sportsbegivenheder og store organisationer som FIFA til at anvende Qatar og Saudi Arabien som destination for store arrangementer.

Med tanke på Boykoffs definition af sportswashing og analysens pointer er der grundlæggende en forståelse af, at Qatar og Saudi Arabien har afledt opmærksomheden fra især menneskerettighedssager, som blev belyst i (ANL), samt Qatars manglende forklaring på migrantarbejdernes kummerlige forhold, der resulterede i 15.000 døde arbejdere.

Derudover kan det konkluderes fra (Vision 1, 2016) og (Vision 2, 2008), at Qatar og Saudi Arabien forsøger at investere i store sportsbegivenheder, sportsklubber, sponsorater samt sportsstjerner i et forsøg på at opnå en vis politisk status, som skal sikre dem en økonomisk gevinst, som de ikke i forvejen modtager. Dette omfatter deres internationale relationer, hvor analysen belyste, hvordan Saudi Arabien eksporterer masser af olie til Vesten og især USA, og Qatar, der har store gasaftaler med flere lande i Europa, og som har nydt succes som følge af krigen i Ukraine, (QFP, 2023).

Ifølge Nyes definition af soft power argumenterede han for, at et lands kultur, politiske idealer og politikker er de elementer, der skal tiltrække andre aktører, for at man opnår sine ønsker og ambitioner. Derudover skal denne magt anses som legitim i andre aktørers øjne (Nye, 2004, s.4+5). Ud fra analysens faktorer og pointer kan der argumenteres for, at Qatar og Saudi Arabien har anvendt soft power til at opnå en særlig politisk status. I deres visioner formidler de, hvordan modernisering og infrastruktur er en del af nationernes fremtidige strategier samt en fremhævelse af sig selv, der til tider kan virke som reklamationer for, hvor ideelt og perfekt deres samfund har i sinde at udvikle sig til (Vision 1, 2016), (Vision 2, 2008).

Samspelet mellem anvendelsen af sportswashing og soft power har i undersøgelsen givet klare indikationer på, at disse to lande ønsker at opnå politisk status i verden gennem særlige midler, som andre nationer ikke kan konkurrere med. Dette omfatter ikke blot økonomiske midler, som de anvender i en sportslig kontekst, men også naturlige ressourcer i form af olie og naturgas, som de to nationer besidder og anvender i deres udenrigspolitiske og internationale aftaler og handlinger.

På trods af dette formåede Saida orientalistiske perspektiv samt Malmvigs forsvar af Qatar at danne et perspektiv på de til tider uretfærdige og hykleriske anklager, som Vesten retter mod fremmede kulturer og samfund. Disse perspektiver var med til at forme en diskussion i specialet, der også fremhævede positive og progressive elementer fra Saudi Arabien og Qatar, men som i helheden bliver overskygget af voldsomme brud på menneskerettigheder og giver grund til at frygte for sportens fremtid, hvis denne udvikling fortsætter i samme retning.

Litteraturliste

References

Qatar's Emir waves Saudi Arabia's flag during FIFA match against Argentina. Abueish, T.

(Director). (2022).[Video/DVD]

<https://english.alarabiya.net/News/gulf/2022/11/22/Qatar-s-Emir-waves-Saudi-Arabia-s-flag-during-FIFA-match-against-Argentina>

Saudi Crown Prince: The new Europe is the Middle East, even Qatar . Al Arabiya

(Director). (2019).[Video/DVD] <https://www.youtube.com/watch?v=0sE9xCdfuuU>

Al-Qawim, A. Z. (2015). *Why Homosexuality is Prohibited In Islam*

ALQST. (2022). *A New Low:*

Human Rights in

Saudi Arabia

in 2022. ()

ALQST. (2023). *A New Low:*

Human Rights in

Saudi Arabia

in 2022. (). <https://alqst.org/en>

ALQST. (2024, *Who We Are.* <https://alqst.org/en/who-are-we>

Amnesty. (2021). Qatar: Failure to investigate migrant worker deaths leaves families in

despair. [https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/08/qatar-failure-to-](https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/08/qatar-failure-to-investigate-migrant-worker-deaths-leaves-families-in-despair/)

[investigate-migrant-worker-deaths-leaves-families-in-despair/](https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/08/qatar-failure-to-investigate-migrant-worker-deaths-leaves-families-in-despair/)

Amnesty. (2022). Skandalerne slutrunde. <https://amnesty.dk/vores-arbejde/sport-og-menneskerettigheder/vm-i-qatar/skandalernes-slutrunde/>

Amnesty. (2023, *UNITED STATES OF AMERICA 2022*). <https://www.amnesty.org/en/location/americas/north-america/united-states-of-america/report-united-states-of-america/>

Andersen Erslev, L. (2017). *Krisen om Qatar og regional sikkerhed*. ().

Antwi-Boateng, O. (2013). *THE RISE OF QATAR AS A SOFT POWER AND THE CHALLENGES*. (). <https://sport.tv2.dk/fodbold/2022-05-21-officielt-mbappe-forlaenger-med-psg>

Armin, H., & Cochrane, L. (2023). *British Journal of Middle Eastern Studies*

Baig, N. (2022). Imam om VM-kritik: Qatar er spejlet, der konfronterer Vesten med sit eget hykleri. <https://www.altinget.dk/artikel/imam-om-vm-kritik-qatar-er-spejlet-der-konfronterer-vesten-med-sit-eget-hykleri>

Baker, G. (2024). Saudi Arabia to get first alcohol shop in more than 70 years. <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-68085190>

Baylis, J., Owens, P., & Smith, S. (2017). *The Globalization of World Politics*

Boykoff, J. (2022a). A sportswashing Qatarstrophe.

Boykoff, J. (2022b). *Toward a Theory of Sportswashing: Mega-Events, Soft Power, and Political Conflict*. ().

Brannagan Michael, P., & Giulianotti, R. (2018). *The soft power–soft disempowerment nexus: the case of Qatar*. ().

Brannagan Michael, P., & Reiche, D. (2022). *Qatar and the 2022 FIFA World Cup Politics, Controversy, Change*

Bryman, A. (2012). *Social Research Methods* (Fourth ed.)

Chadwick, S., Burton, N., Widdop, P., & John, A. (2020). *Soft Power Sports Sponsorship – A Social Network Analysis of a New Sponsorship Form*. ().

Chen, Y., & Li, Z. (2023). *Study on the Economic Development of Premier League Under SWOT Analysis-Taking Manchester City Football Club as an Example*. ().

Christensen, E. (2022). OL i Berlin var kynisk propaganda .

<https://historienet.dk/krig/2-verdenskrig/nazisme/ol-i-berlin-var-kynisk-propaganda>

Clifford, K. (2022). Qatar Extends Its Natural Gas Dominance at Russia's Expense .

<https://www.nytimes.com/2022/12/09/business/energy-environment/qatar-gas-oil.html>

Conn, D. (2021). Saudi takeover of Newcastle leaves human rights to fog on the Tyne.

<https://www.theguardian.com/football/blog/2021/oct/08/saudi-takeover-of-newcastle-leaves-human-rights-to-fog-on-the-tyne>

Coogan, S. (2023). Saudi-Arabien kaster milliarder ind i sportens verden – og det handler om alt fra imagepleje til økonomi og folkesundhed.

Duerden, J. (2023). What does Ronaldo's signing for Al Nassr mean for Saudi Arabia?

<https://www.aljazeera.com/sports/2023/1/19/what-does-ronaldos-signing-for-al-nassr-mean-for-saudi-arabia>

Dyjak, S. (2021). Amerikansk rapport: Saudi-kronprins godkendte drab på journalist

Jamal Khashoggi. <https://www.dr.dk/nyheder/udland/amerikansk-rapport-saudi-kronprins-godkendte-drab-paa-journalist-jamal-khashoggi>

Elwood, D. (2023). OFT POWER AND PUBLIC DIPLOMACY IN QATAR AFTER THE

WORLD CUP. <https://uscpublicdiplomacy.org/blog/soft-power-and-public-diplomacy-qatar-after-world-cup>

Frank, S. (2021). Sportswashing er overalt – men virker det? [https://www.kristeligt-](https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/sportswashing-er-overalt-men-virker-det)

[dagblad.dk/debat/sportswashing-er-overalt-men-virker-det](https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/sportswashing-er-overalt-men-virker-det)

Fruh, K., Archer, A., & Wojtowitz, J. (2022). *Sportswashing Complicity and Corruption*. ().

Mattias Matty

<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/17511321.2022.2107697?needAccess=true>

Gulf Time. (2022). 'Qatar hosting the safest FIFA World Cup'. [https://www.gulf-](https://www.gulf-times.com/article/651169/qatar/qatar-hosting-the-safest-fifa-world-cup)

[times.com/article/651169/qatar/qatar-hosting-the-safest-fifa-world-cup](https://www.gulf-times.com/article/651169/qatar/qatar-hosting-the-safest-fifa-world-cup)

Hall, L. (2018). Our oil addiction hampers our response to Saudi atrocities .

<https://www.fuel freedom.org/oil-addiction-hampers-response-saudi-atrocities/>

Heide, B. (2023). Saudi-Arabien drømmer om at blive en blød stormagt som USA: Men hvordan lykkes man med det? <https://videnskab.dk/kultur-samfund/saudi-arabien-droemmer-om-at-blive-en-bloed-stormagt-som-usa-men-hvordan-lykkes-man-med-det/>

Human Rights Watch. (2022). Migrant Workers . <https://www.hrw.org/world-report/2023/country-chapters/qatar>

Hylton, G. (2017). *How FIFA Used the Principle of Autonomy of Sport to Shield Corruption in the Sepp Blatter Era.* (). <https://digitalcommons.law.umaryland.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1659&context=mjil>

Ingemann holm, J., Kjeldsen, L., Nørup, I., & Rasmussen, S. (2018). *Kvalitative undersøgelser i praksis*

Kamco Invest. (2023). *Saudi Arabia's Football Gameplan October 2023 Focus on tourism drives investments.* (). <https://argaamplus.s3.amazonaws.com/018ec879-2e3c-4ef7-b143-6aa478bf366f.pdf>

Keita, M., Kristen, A., & Mandour, M. (2022). *Human Rights Foundation.* ()

Ma'aden. (2024, *Ma'aden.* <https://www.maaden.com.sa/>

MacInnes, P. (2023). This article is more than 2 months old

Saudi Arabia confirmed as sole bidder for 2034 men's World Cup.

<https://www.theguardian.com/football/2023/oct/31/saudi-arabia-2034-mens-world-cup-human-rights>

Malmvig, H. (2022a). Drop fordommene om Qatar.

<https://www.diis.dk/publikationer/drop-fordommene-qatar>

Malmvig, H. (2022b). Hvorfor trækker Qatar så meget negativ opmærksomhed?

<https://www.diis.dk/publikationer/hvorfor-traekker-qatar-saa-negativ-opmaerksomhed>

Mastroianni, G. (2013). *A War Examined: Allies and Ethics*

Looking Back: Understanding Abu Ghraib. ().

Nissen, M. (2016). Saudi-Arabien får dumpekarakter i menneskerettigheder og frihed .

<https://www.dr.dk/nyheder/udland/saudi-arabien-faar-dumpekarakter-i-menneskerettigheder-og-frihed>

Nye, J. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*

Olsen, A. (2022). A global map of Qatar's sponsorships in sports .

<https://www.playthegame.org/news/a-global-map-of-qatar-s-sponsorships-in-sports/>

Paust J., J. (2004). *Post-9/11 Overreaction and Fallacies Regarding*

War and Defense, Guantanamo, the Status of

*Persons, Treatment, Judicial Review of Detention,
and Due Process in Military Commissions.* ()

Play The Game. (2023, *Play the Game is an initiative promoting democracy, transparency,
and freedom of expression in world sport.*

Politiken. (2020). Otte personer får lange straffe for drab på saudisk journalist
. <https://politiken.dk/internationalt/art7914886/Otte-personer-f%C3%A5r-lange-straffe-for-drab-p%C3%A5-saudisk-journalist>

Rajvanshi, A. (2022). At the World Cup, Wearing a Rainbow Flag Could Get You in
Trouble. <https://time.com/6236242/rainbow-lgbtq-one-love-world-cup/>

Reuters. (2022). World Cup 2022: what is the OneLove armband and why did FIFA ban
it? [https://www.reuters.com/lifestyle/sports/world-cup-2022-what-is-onelove-
armband-why-did-fifa-ban-it-2022-11-24/](https://www.reuters.com/lifestyle/sports/world-cup-2022-what-is-onelove-armband-why-did-fifa-ban-it-2022-11-24/)

Ritzau. (2022). Tyskland laver mangeårig aftale med Qatar om levering af gas.
[https://nyheder.tv2.dk/udland/2022-11-29-tyskland-laver-mangeaarig-aftale-
med-qatar-om-levering-af-gas](https://nyheder.tv2.dk/udland/2022-11-29-tyskland-laver-mangeaarig-aftale-med-qatar-om-levering-af-gas)

Said Wadie, E. (1978). *Orientalism*

Sigaard Anton. (2022). Pludselig sad den saudiske kronprins på globalt tv – og det var
ikke tilfældigt. [https://sport.tv2.dk/fodbold/2022-11-21-pludselig-sad-den-
saudiske-kronprins-paa-globalt-tv-og-det-var-ikke-tilfaeldigt](https://sport.tv2.dk/fodbold/2022-11-21-pludselig-sad-den-saudiske-kronprins-paa-globalt-tv-og-det-var-ikke-tilfaeldigt)

Sky News. (2022). World Cup 2022: FIFA chief Gianni Infantino hits out at Qatar
criticism saying European countries should instead 'be apologising for the next

3,000 years'. Mattias Matty <https://news.sky.com/story/fifa-chief-gianni-infantino-hits-out-at-qatar-criticism-saying-european-countries-should-instead-be-apologising-for-the-next-3-000-years-12750765>

Sridhar, S. (2021). Police arrested 90 people at England matches during Euros. <https://www.reuters.com/lifestyle/sports/police-arrested-90-people-england-matches-during-euros-2021-10-14/>

Steinberg, G. (2023). *Qatar's Foreign Policy*. (). https://www.swp-berlin.org/publications/products/research_papers/2023RP04_Qatar_ForeignPolicy.pdf

Thomas, G. (2022). QATAR AIRWAYS WINS WORLD'S BEST AIRLINE IN SKYTRAX PASSENGER CHOICE RANKING. <https://www.airlineratings.com/featured/qatar-airways-has-been-voted-best-airline/>

Thomsen, S. (2017). I Saudi-Arabien har kvinder få rettigheder - nu skal landet sikre ligestilling i FN.

UEFA. (2018). *UEFA Club Licensing and Financial Fair Play Regulations*. (). <https://documents.uefa.com/v/u/MFxeqLNKelkYyh5JSafuhg>

Vision1. (2016). Vision 2030.

Vision2. (2008). *Qatar National vision 2030*. ().

Wenar, L. (2017). Curses on us – Petrocrats, Terrorists, and Conflict. ()

Wenneberg, S. (2010). *Socialkonstruktivisme*

Worden, M. (2021). Saudi's Takeover of Newcastle F.C. a Wake-Up Call on Rights.

<https://www.hrw.org/news/2021/10/08/saudis-takeover-newcastle-fc-wake-call-rights>

Zizak, A. (2022). Officielt: Mbappé forlænger med PSG.

<https://sport.tv2.dk/fodbold/2022-05-21-officielt-mbappe-forlaenger-med-psg>